

VISJONA

Folkemøte:

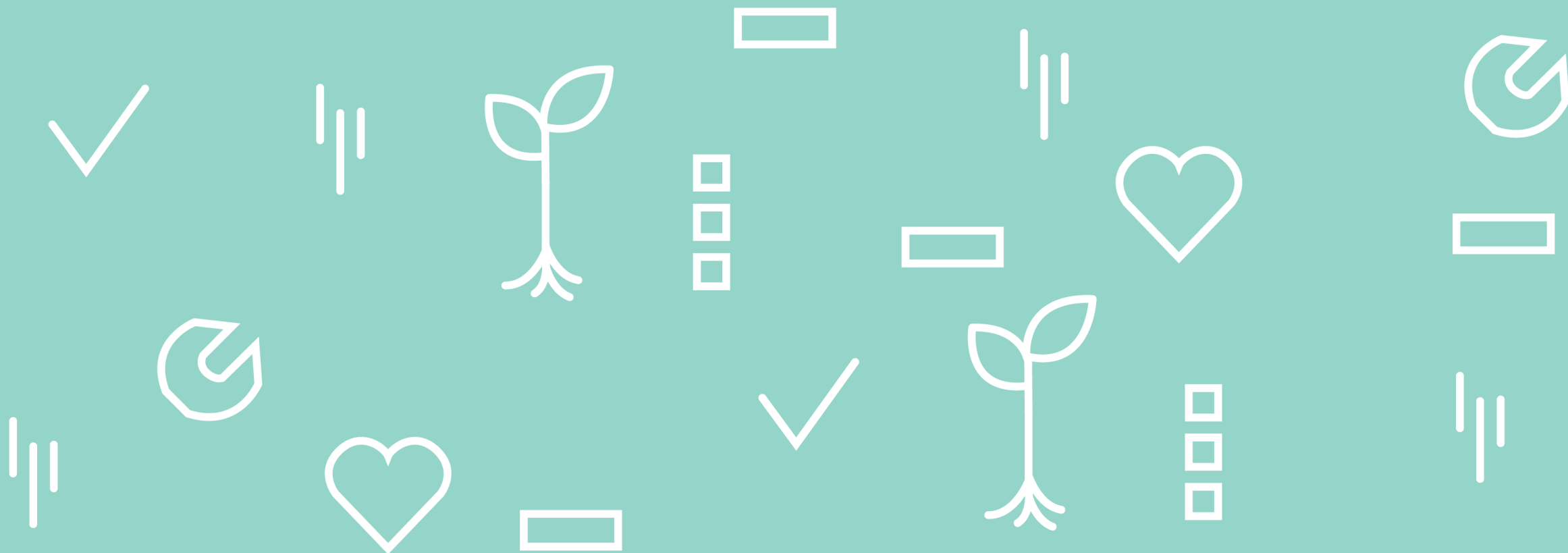
Evaluering av samisk språk i Kåfjord

Dato og sted:

Manndalen 8. juni, Birtavarre 9. juni, Olderdalen 10. juni 2020

Rådgiver:

Visjona AS

VISJONA

Styringsgruppe	Organisasjon	Tlf	E-post
Inger Marie Åsli	Kåfjord kommune	77719232/99552312	inger.marie.asli@kafjord.kommune.no
Asgeir Fagerli Langberg	Samepolitisk utvalg (H), Leder	97015549	asgeir.fagerli.langberg@hotmail.com
Lisa Katrine Mo	Samepolitisk utvalg (AP), Nestleder	91543745	lisa.mo@kafjord.kommune.no
Idar M. Pedersen	Samepolitisk utvalg (SP)	41438745	Id-ped@online.no
Stian Pedersen	Samepolitisk utvalg (AP)	93230915	stian.pedersen@kafjord.kommune.no
Eldbjørg Nilsen	Samepolitisk utvalg (KRF)		enilsen@nordtroms.net
Harriet Steinkjer Nystu	Visjona AS	900 57 035	harriet@visjona.no
Kurt Johnsen	Visjona AS	98218925	kurt@visjona.no

VISJONA

Oppgaven

Evaluering av samisk språkutvikling i Kåfjord kommune:

- Brukernes opplevelser
- Arbeid med og utviklingen av samisk språk i kommunal virksomhet
 - Kommuneadministrasjon
 - Helse & Sosial
 - Oppvekstsektoren
- Oppfyllelse av kommunens forpliktelser i forhold til samisk språk og språkutvikling innenfor forvaltningsområdet for samisk språk
- Forslag til tiltak basert på evaluering

VISJONA

Utfordringer

- Samisk språk synes og høres lite i de kommunale virksomhetene
- Manglende tilgang og satsing på personer med samisk kompetanse (muntlig og skriftlig) i kommunens virksomheter
- Sårbare samiskspråklige kompetansemiljø

Oppstart i Kåfjord

1. Oppstartsmøte inkl. styringsgruppemøte 1

Dokumentanalyse

2. Innsamling av dokumenter og dokumentgjennomgang

Informasjonsinnhenting i Kåfjord

3. Møte med Oppvekst

4. Møte med Helse- og omsorg

5. Møte med Administrasjon

6. Styringsgruppemøte 2

Brukerundersøkelser

7. Brukerundersøkelse Oppvekst

8. Brukerundersøkelse Helse og omsorg

9. Brukerundersøkelse Administrasjon

Innspillmøter i Kåfjord

10. Folkemøte

11. Styringsgruppemøte 3

Avslutning

12. Utkast sluttrapport

13. Styringsgruppemøte 4 (Skype)

14. Ferdigstille sluttrapport inkl. tiltaksplan

VISJONA

Nr.	Forventninger til prosjektet	% - vis
1	Sette fingeren på det som ikke fungerer	
2	Iverksette tiltak for å hindre at samisk dør ut	
3	Må ansvarlige miljøer som ikke har tilfredsstillende utvikling/nivå	
4	Finne de gode eksemplene og finne ut hva de gjør	
5	Fungerer de gode eksemplene så godt som vi har inntrykk av?	
6	Fungerer virkemidlene /tospråklighetsmidlene? Brukes de på riktige tiltak?	
7	Lage oversikt over stipend. Fungerer stipendene?	
8	Iverksette tiltak som både er kortsiktige og langsiktige	
9	Hvordan ivareta språkopplæring på tvers av bygg/fysisk avstand?	
10	Hva fungerer i forhold til opplæringsloven. Hva er gjennomførbart? Utfordring å ha kompetanse i alle fag	

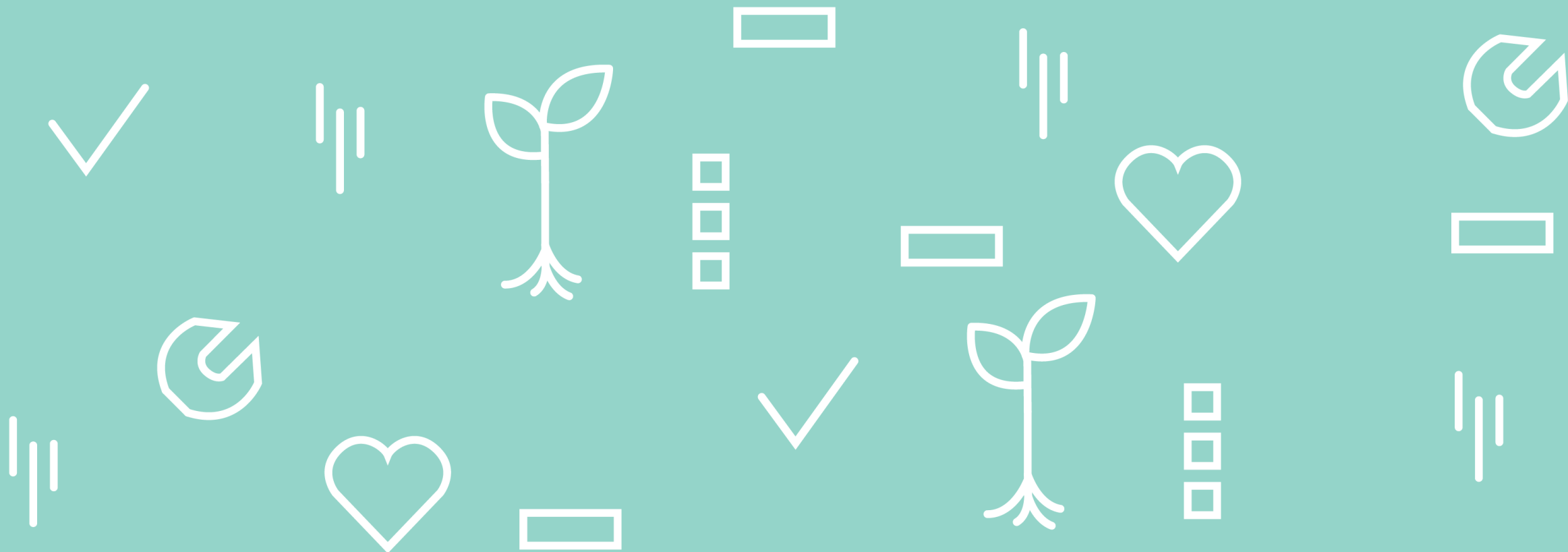

Bakgrunn- innspill

1. Dokumentasjon, skriftlig
2. Innspill fra kommunen (20 personer)
 - Administrasjon
 - Helse og sosial
 - Oppvekst
3. Brukerundersøkelser (70 personer)
 - Barnehage - foresatte
 - Skole – foresatte
 - Helse og sosial
 - Administrasjon
4. Folkemøter (40 personer)

Evaluering av samisk språkopplæring i barnehagen

Dato og sted:
Kåfjord kommune, juni 2020
Rådgiver:
Visjona AS

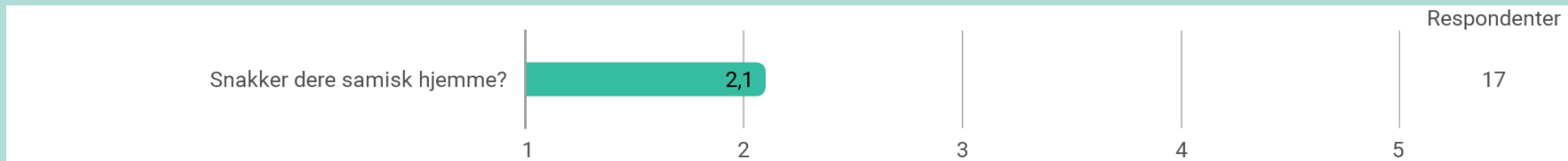
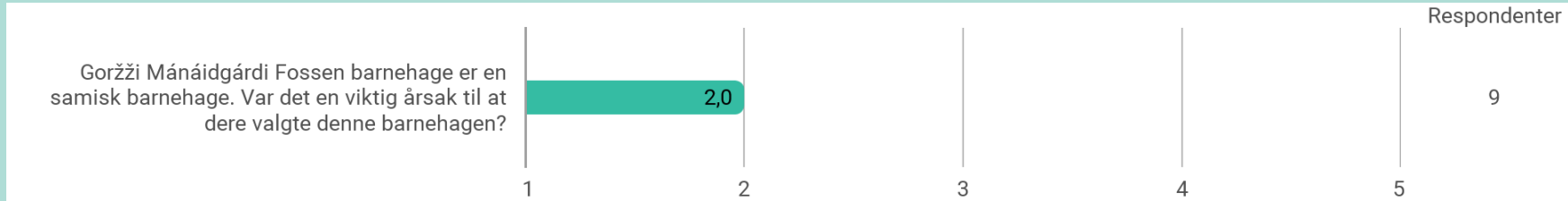

VISJONA

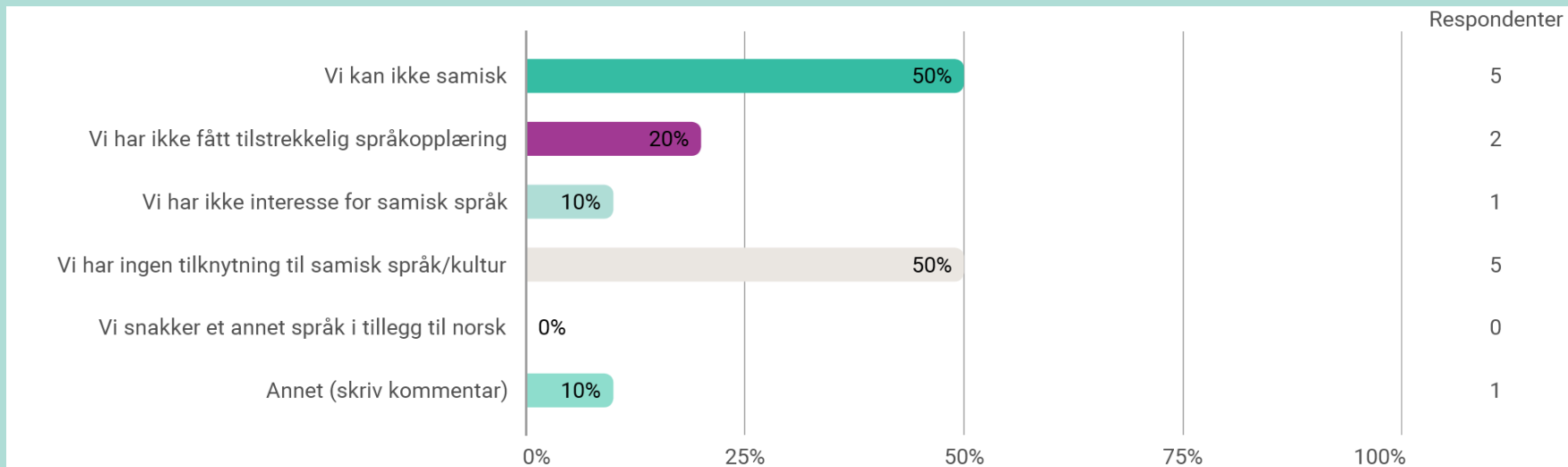
Gjennomføring

- Utført i mai/juni 2020
- Spørreskjema ble sendt på sms og e-post
- 108 foreldre/foresatte i barnehagene mottok undersøkelsen
- 17 av 90 (16 %) besvarte undersøkelsen,
- 18 % har barn i Birtavarre bhg, 53 % i Fossen bhg, 29 % i Olderdalen bhg
- Skalaen brukt i de alle graderingsspørsmål var fra 1 til 5, hvor 1 er i liten/ingen grad, og 5 er i stor grad.

Samisk i hjemmet

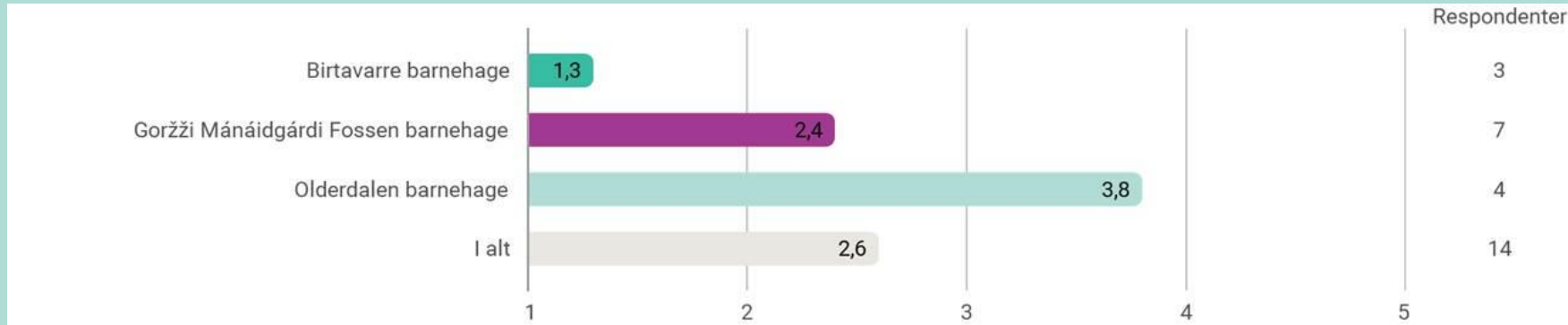

Hva er grunnen til at dere ikke/i liten grad snakker samisk hjemme? (Flere kryss tillatt)

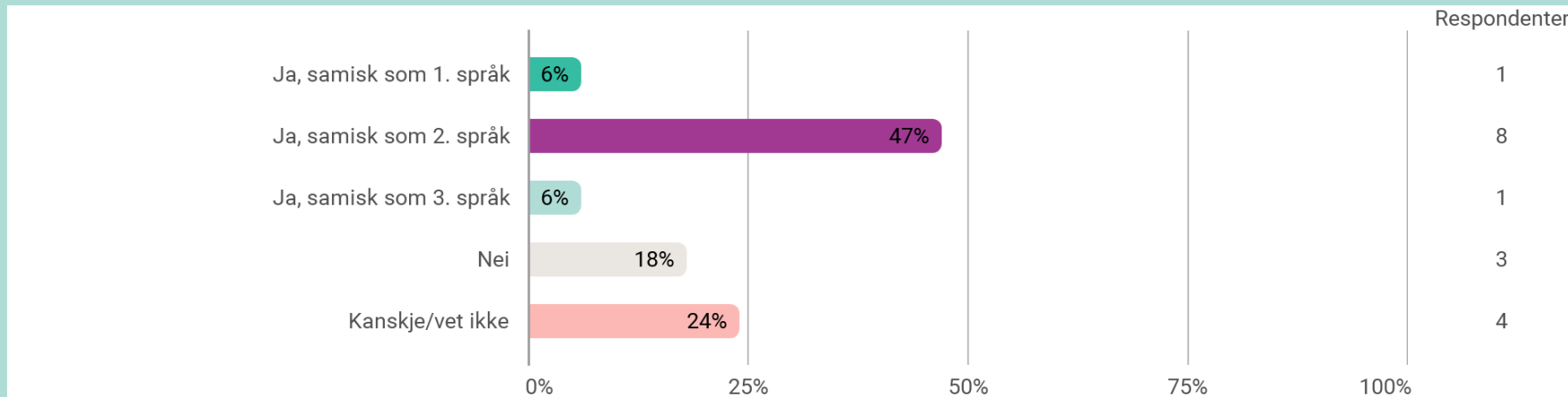

Samisk språkopplæring

Får barnet lært/praktisert samisk språk i barnehagen?

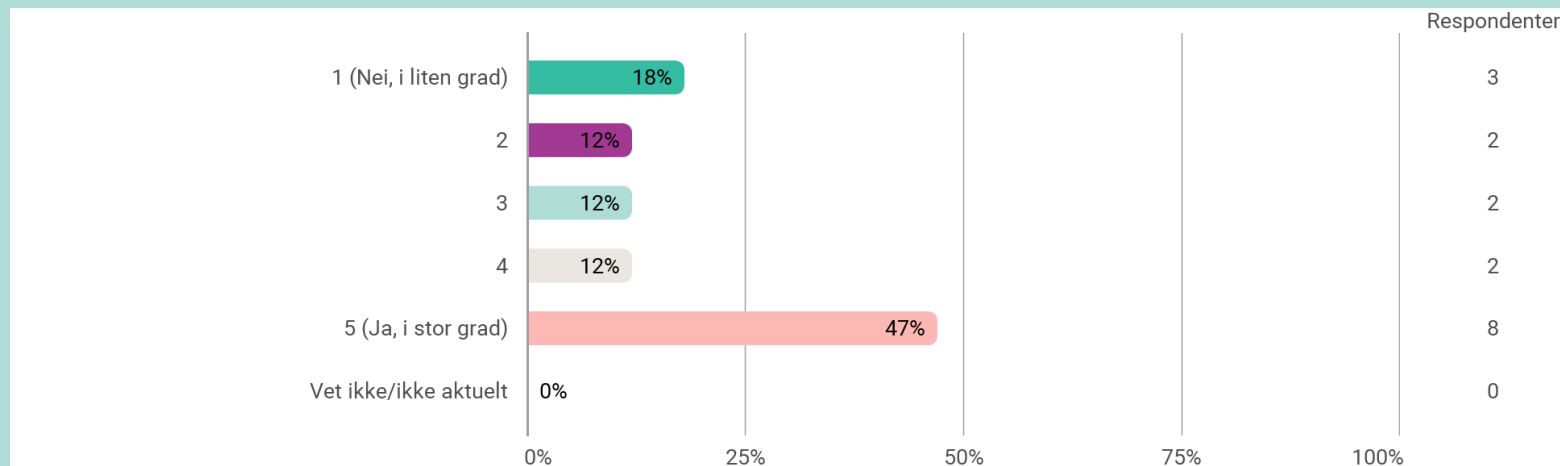

Skal barnet ha samisk språkopplæring på skolen?

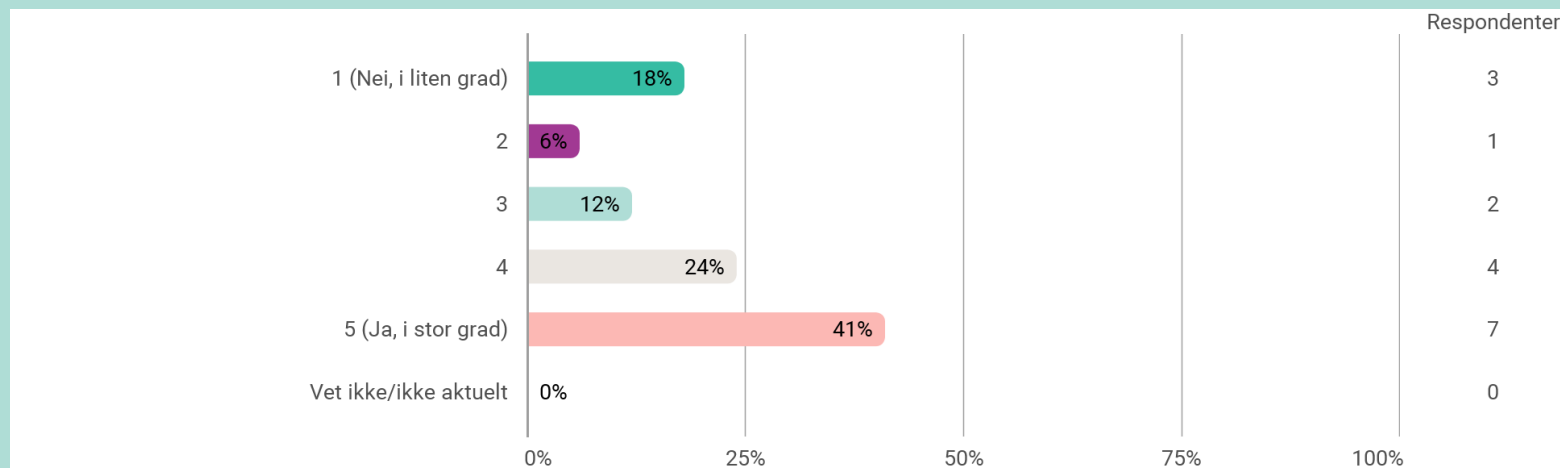

Styrking av samisk språk og kultur

Er det viktig for deg at samisk språk styrkes i Kåfjord?

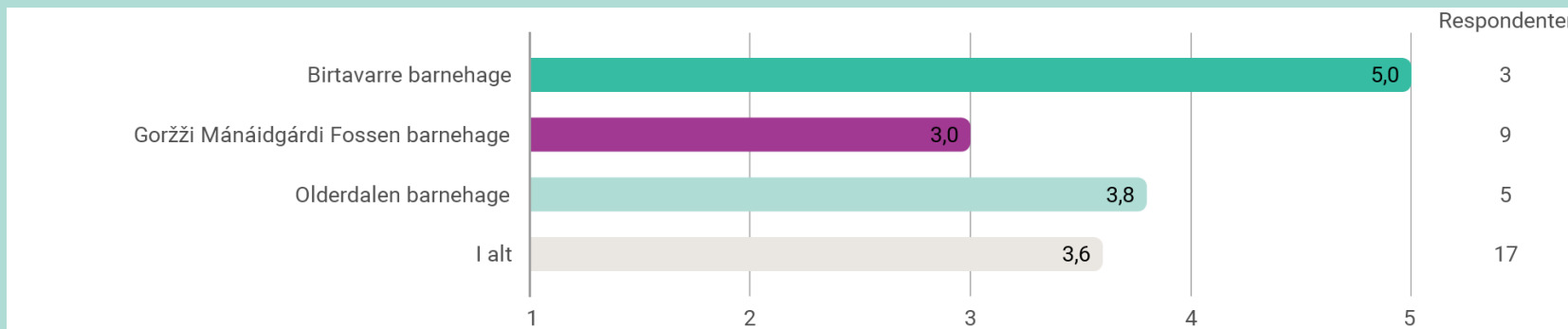

Er det viktig for deg at samisk kultur styrkes i Kåfjord?

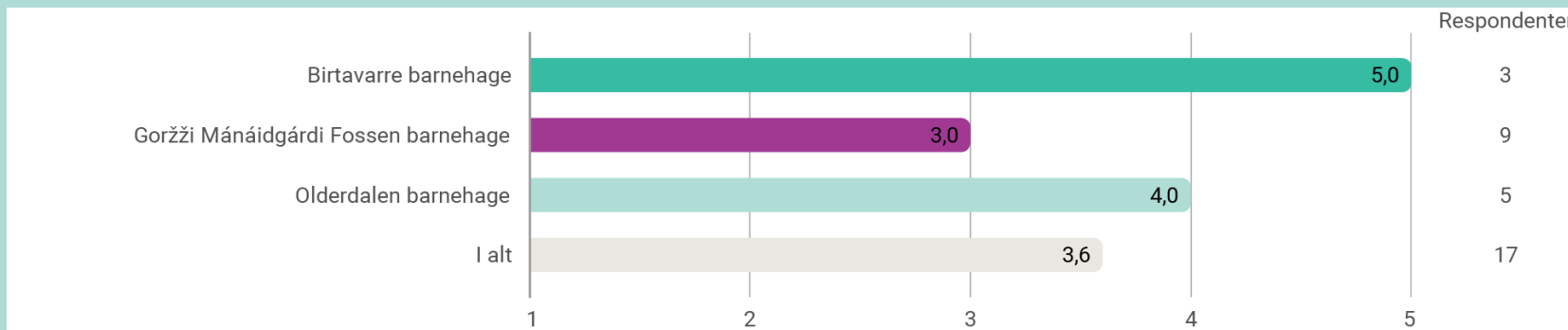

Styrking av samisk språk og kultur

Er det viktig for deg at samisk språk styrkes i Kåfjord?

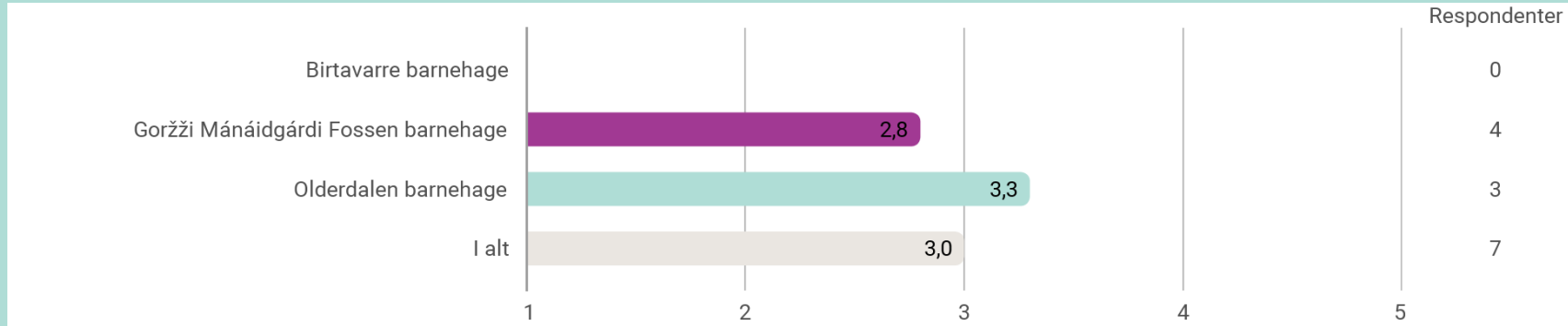

Er det viktig for deg at samisk kultur styrkes i Kåfjord?

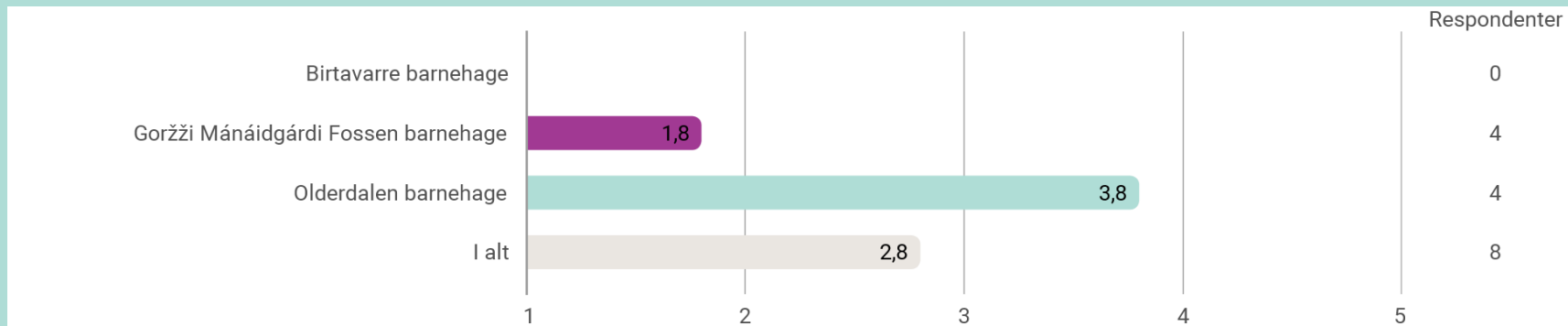

Interesse for samisk språk og kultur

Bruker barnet samisk språk mer aktivt på fritida pga praktisering av samisk språk i barnehagen?

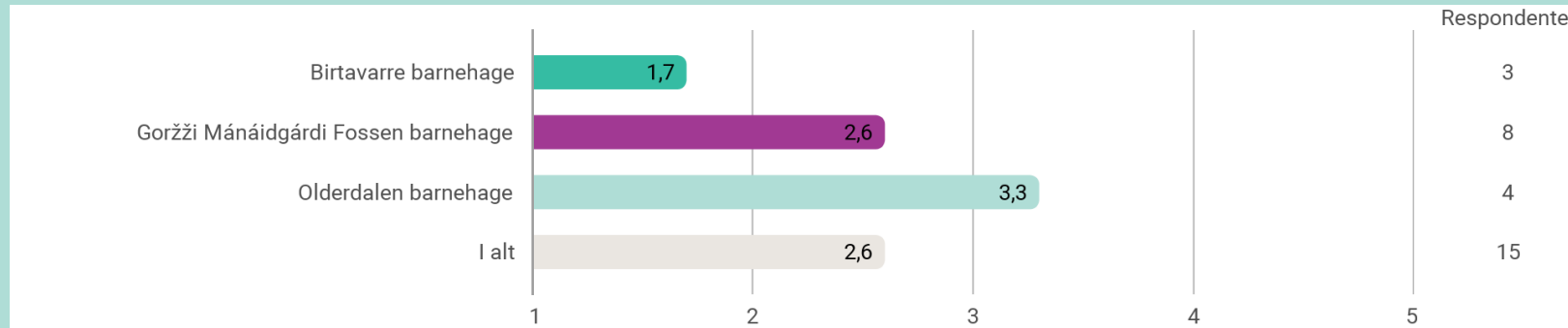

Viser barnet økt interesse for samisk kultur pga fokus på dette i barnehagen?

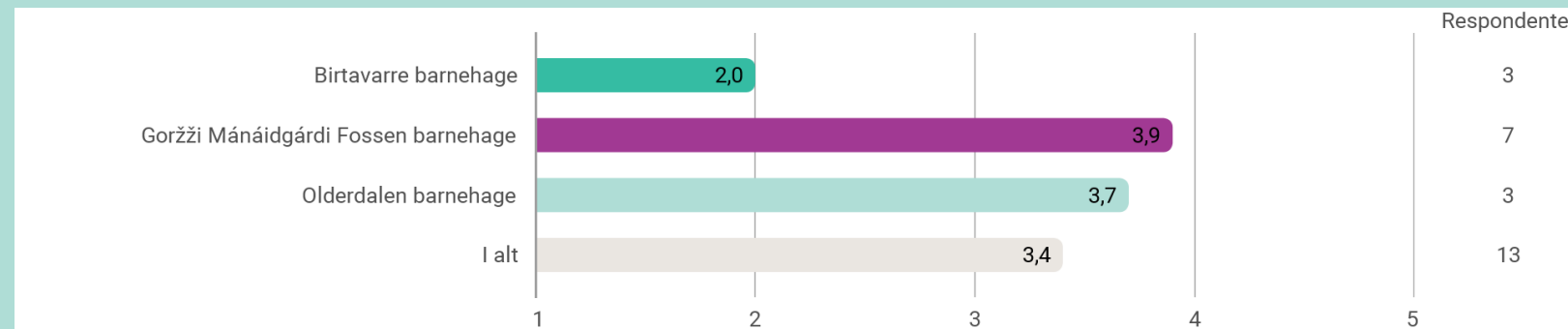

Samiskspråklig opplæring i barnehagen:

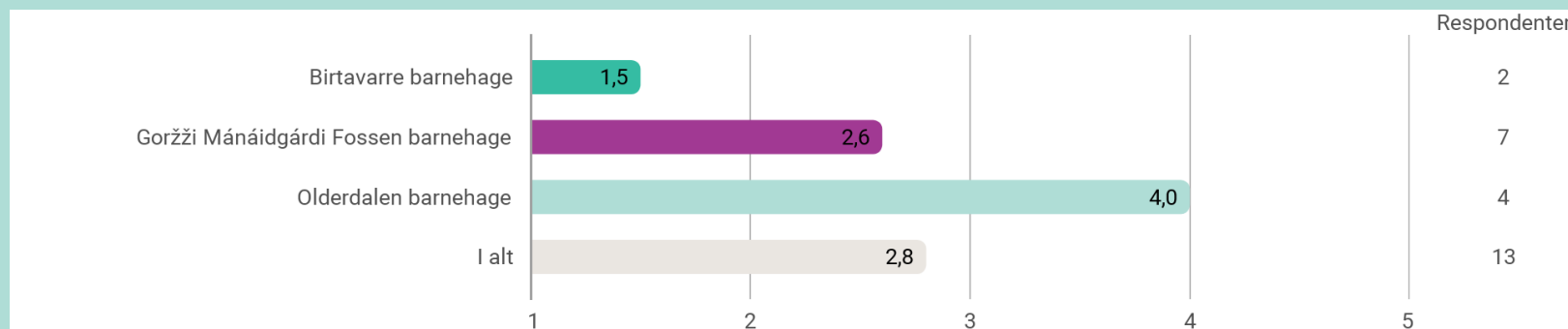
Er du fornøyd med samiskspråklig kompetanse hos personalet?

Er du fornøyd med kompetanse om samisk kultur hos personalet?

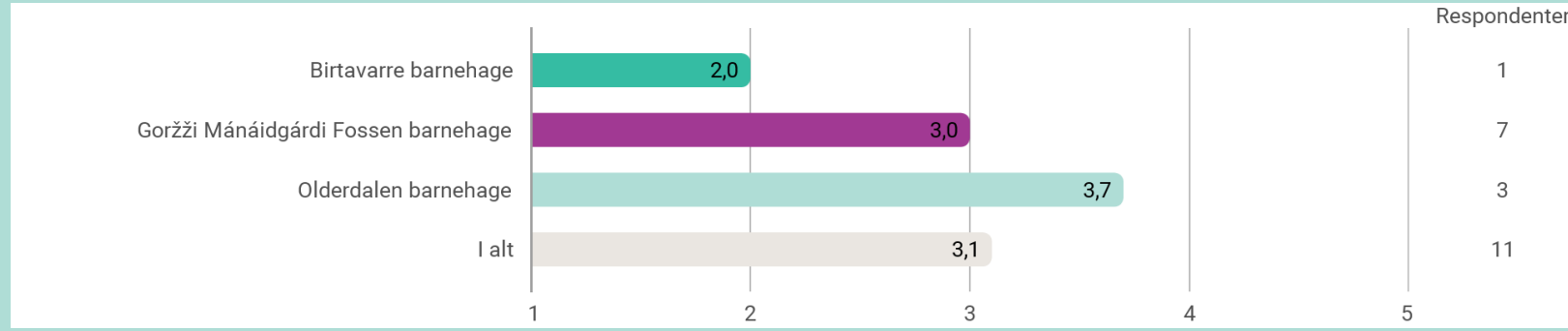

Er du fornøyd med kvaliteten på samisk språkopplæring?

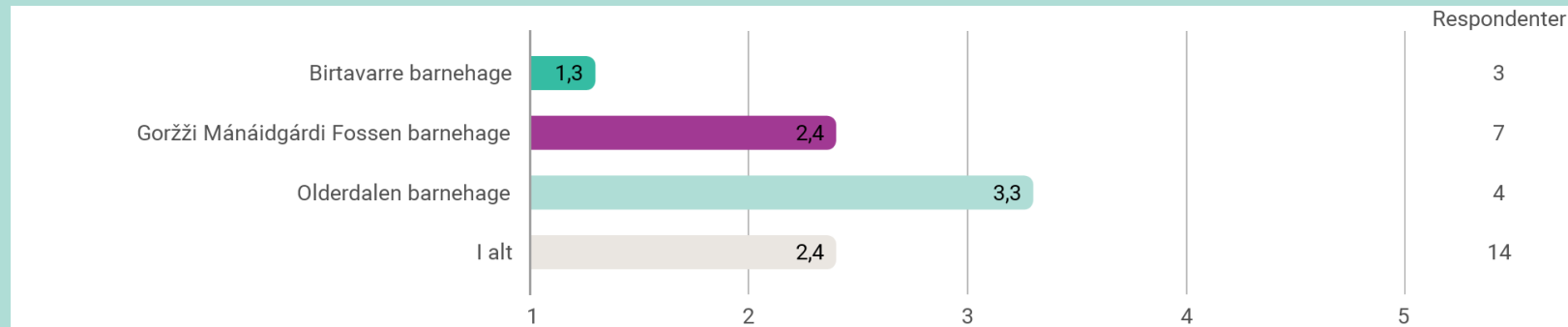

Samiskspråklig opplæring i barnehagen:

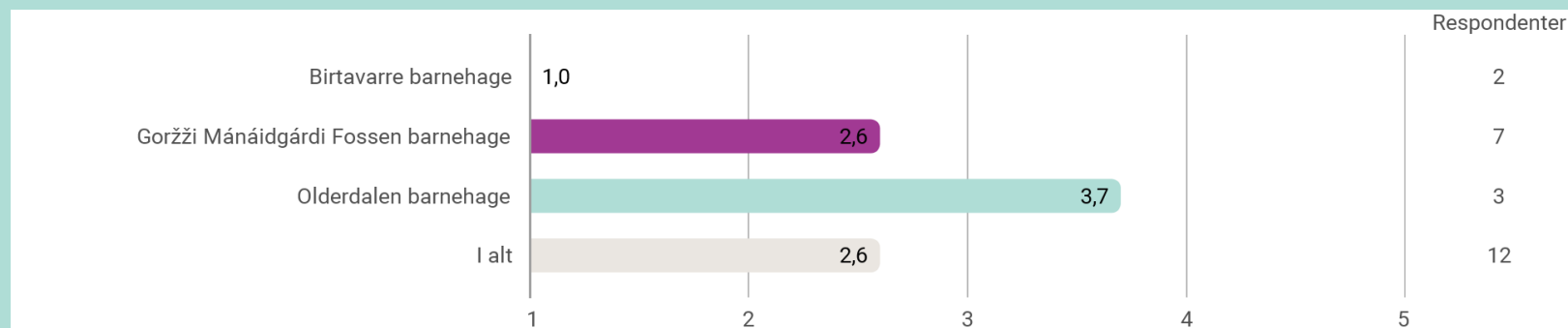
Er du fornøyd med kvaliteten på samisk kulturoplæring?

Er du fornøyd med daglig bruk av samisk språk?

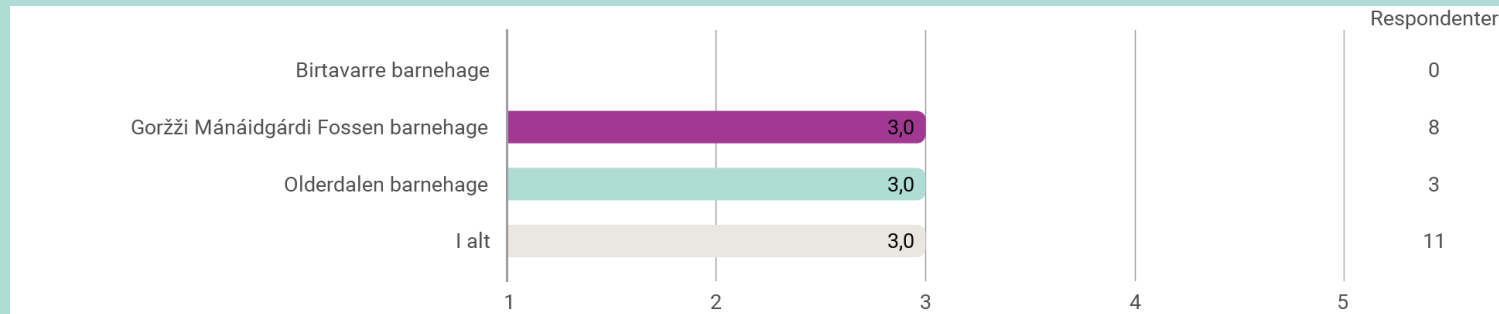

Er du fornøyd med praktisering av samisk kultur i daglige aktiviteter?

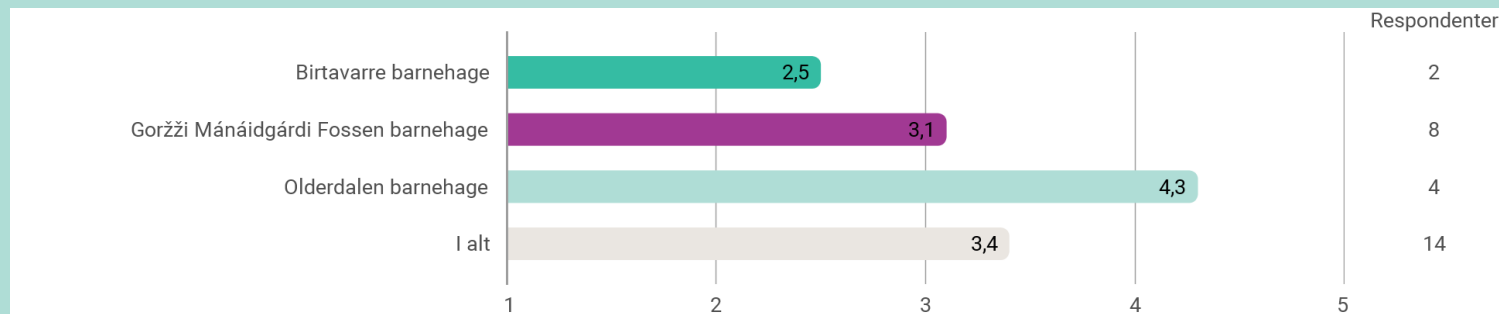

Samiskspråklig opplæring i barnehagen:

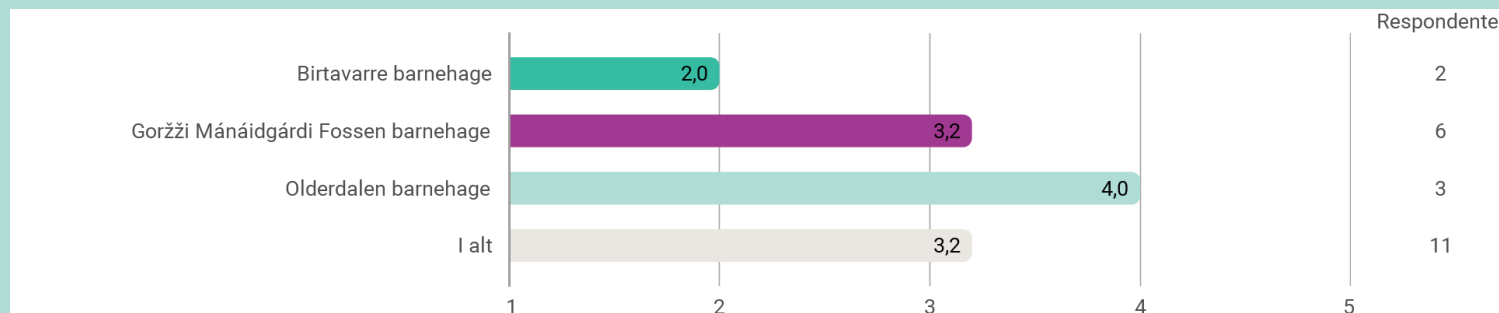
Er du fornøyd med kvaliteten på samisk materiell?

Er du fornøyd med holdninger og verdier hos personalet vedrørende samisk språk og kultur?

Er du fornøyd med barnehagens ivaretagelse av lovverk og vedtekter for samisk språkopplæring?

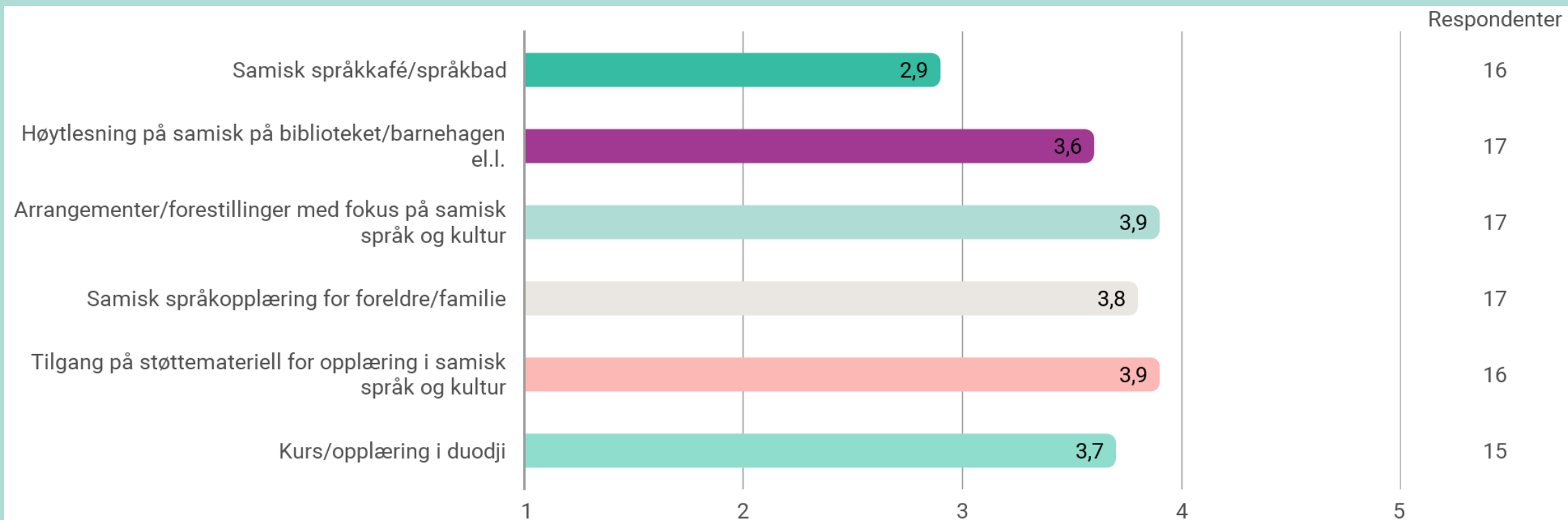

Kommentar

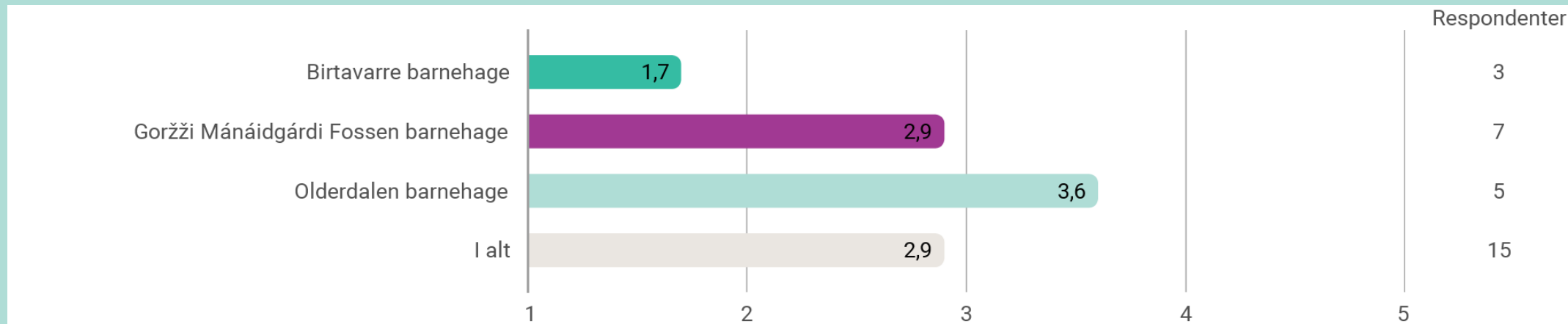
Flyttet til kommunen i høst. Barnet har tidligere gått i barnehage i en annen kommune, der samisk språk var dagligspråk og kulturen var i høysete. Opplever ikke at Kåfjord kommune hadde noe tilbud for å følge opp. Desverre har dette bidratt til at barnet har mistet mye av språket allerede.

For stort fokus på samisk, og misfornøyd med at norsk Barnehage legges ned.

Kan følgende tilbud være aktuelle for deres familie?

Oppsummert - Er du fornøyd med barnehagens tilbud innen samisk språk og kultur?

Beskriv gjerne med egne ord hva du er fornøyd/misfornøyd med:

Supert med giellačiehppi! Men det blir for lite og for sjeldent. Barnet mitt og andre barn vil tilsynelatende ikke snakke samisk med henne. Ingen fokus på språk og kultur resten av uka.

Det er liten samisk språklig kompetanse blant personalet, og det høres/ses lite i bruk i det daglige.

Jeg tror barnehagen gjør så godt de kan utifra deres forutsetninger innen økonomi, ressurser og kompetanse, og opplever at de er interessert i og opptatt av det samiske. En fulltidsansatt som snakker samisk på daglig basis kunne vært fint, også for oss som foresatte.

Ønsker at barnet skal få bare norsk opplæring fram til det er gammel nok til å selv ta ett valg om han ønsker lære samisk

Må øke samiskspråklige kompetanse hos flere ansatte.

Har du innspill, ønsker eller tilbakemeldinger om nåværende og fremtidig tilbud for samisk kultur-/språkopplæring i Kåfjord kommune?

Mer synlige hjelpemidler i det offentlige rom, som kan bistå i bruken av språket. Plakater, stikkord etc? Kanskje det ikke blir så skummelt når det er mer synlig..? Opplever språksavn, samtidig frykt for å bruke språket i den grad man mestrer det.

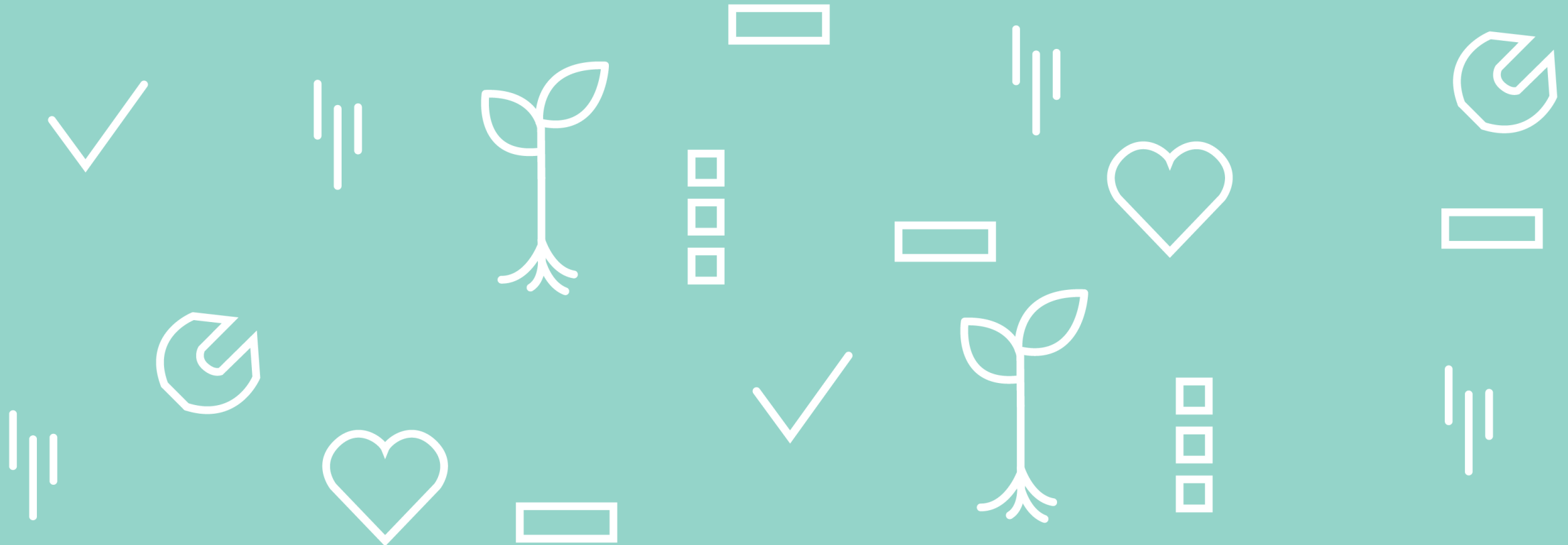
Holdningsendring og mer språklig kompetanse hos personalet, men også tilrettelegging for at begge foreldrene kan få mer språkkompetanse.

Har selv gått på samiskkurs denne våren. Om barnet ønsker å ha samisk på skolen så får han det, jeg vil også oppfordre til dette når den tid kommer. Det er positivt at barnehagen er blitt en samisk barnehage, for å ivareta språket og kulturen som ble fratatt. Men det må sterkere virkemidler til for å rekruttere samisktalende personell i fortsettelsen. Dette fordi det praktiseres pr i dag for lite samisk i det daglige da kompetansen hos en stor andel av personalet fremdeles er for lav. Det er gjort et godt arbeid i vår med tre av personalet på samisk kurs. Samtidig er det fremdeles lav uttelling lønnsmessig for den enkelte å ta kurset. Man knyttes til en bindingstid til kommunen på 1-2 år men får 5000 i lønnsøkning. Samisk er krevende å lære som voksen, og nybegynnerkurs er ikke tilstrekkelig til å snakke samisk i det daglige. Det må legges opp til viderekurs for de som har startet og mer kompensasjon. På den måten motiveres den enkelte og man får styrket kompetansen hos de man tilsatte man har og øker kvaliteten på samiskopplæring. Det må også gjøres et arbeid for å se sammenheng mellom de barna som har gått i samisk barnehage og starter på skolen, en kartlegging av kompetansenivået, slik at opplæringen på skolen ikke starter på nybegynnernivå når mestringsnivået hos barna er høyere.

Ansatte i barnehager bør gå på samisk kurs/ skole for bruke samisk mer til daglig i barnehagen. Helst ansette personer med samisk som første språk.

Evaluering av samisk språk i grunnskolen

Dato og sted:
Kåfjord kommune, juni 2020
Rådgiver:
Visjona AS

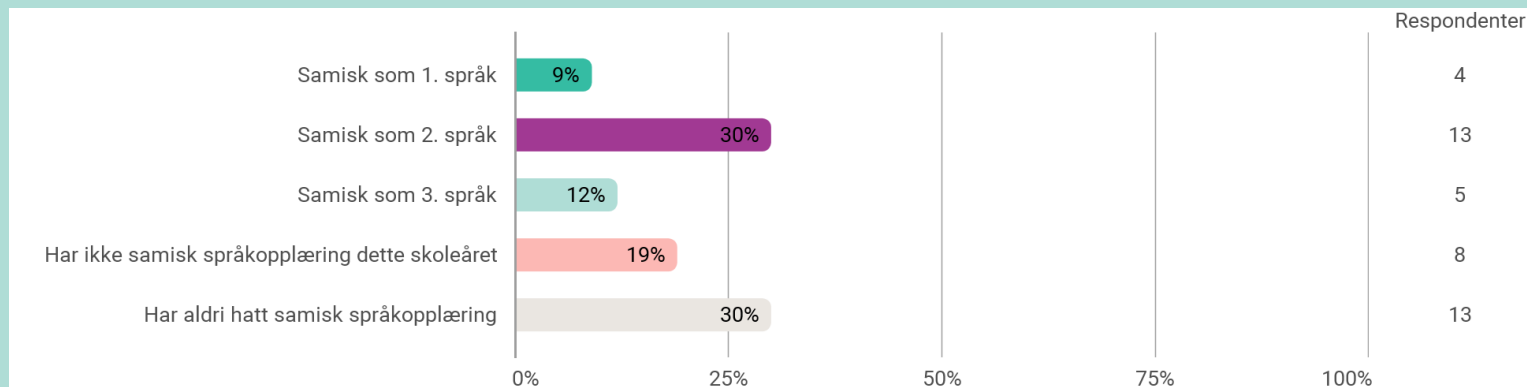
VISJONA

Gjennomføring

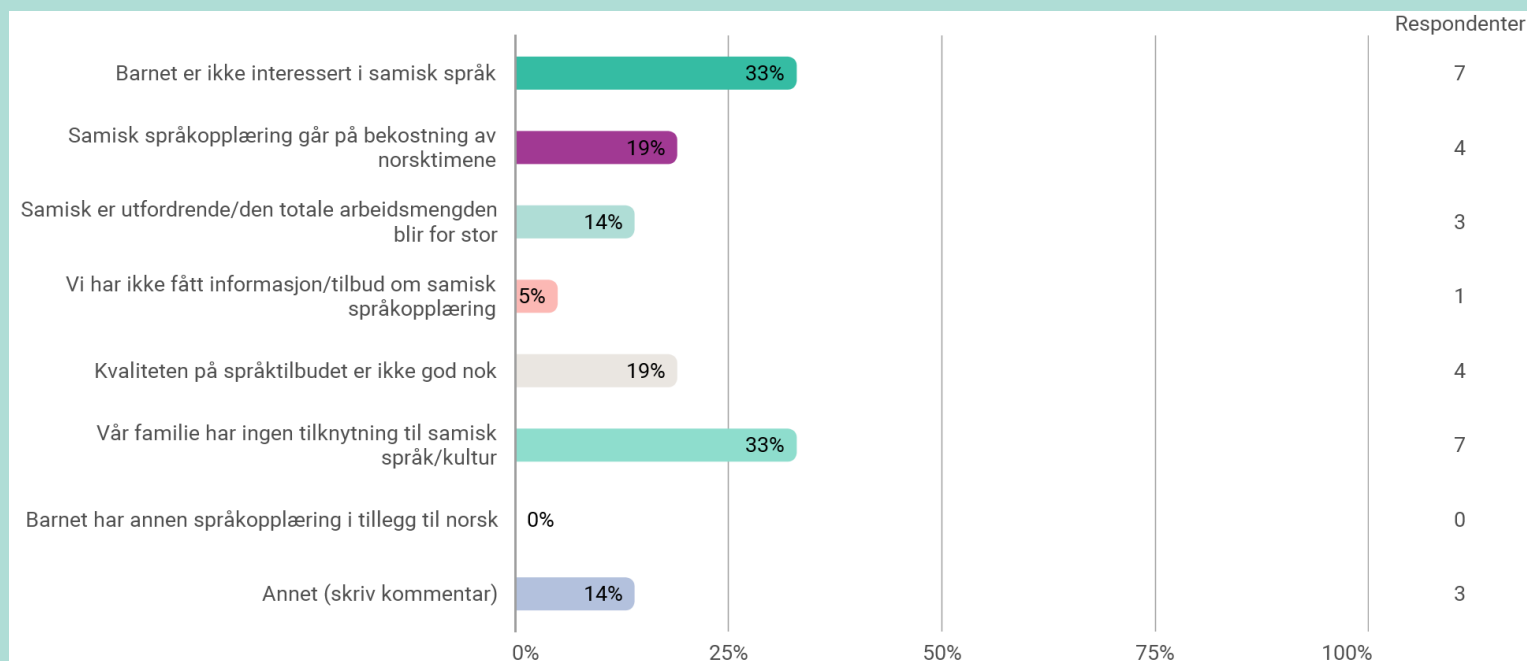
- Utført i mai/juni 2020
- Spørreskjema ble sendt på sms og e-post
- 199 foreldre/ foresatte i grunnskolen mottok undersøkelsen
- 40 av 199 (20 %) besvarte undersøkelsen, 3 av 199 (2 %) besvarte deler av undersøkelsen.
- 56 % har barn på Manndalen skole, 44 % på Olderdalen skole
- Alle 10 klassetrinn er representert
- 51 % av barna som er representert i undersøkelsen har samisk undervisning dette skoleåret
- Skalaen brukt i alle graderings spørsmål går fra 1 til 5, hvor 1 tilsvarer i liten/ingen grad, og 5 tilsvarer i stor grad.

Samisk språkopplæring

På hvilket nivå får barnet samisk språkopplæring?

Hvorfor har ikke barnet samisk språkopplæring?

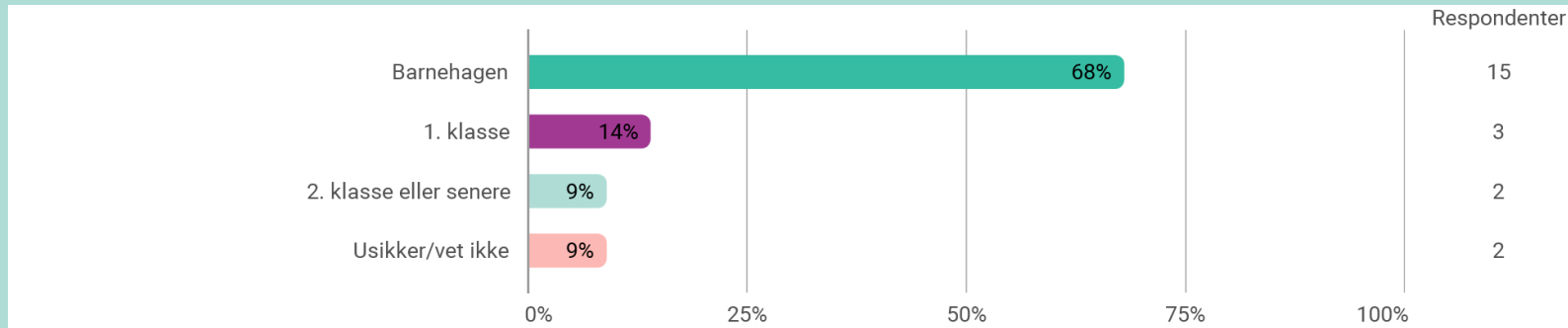
Hvorfor har ikke barnet samisk språkopplæring? - Annet (skriv kommentar)

Barnet har ikke samisk fordi dette ble frarådet av kontaktlærer pga av at han har dysleksi. Dette var i 4. kl.

Vi er fornorsket

Barna ble aldri god nok for læreren i språket

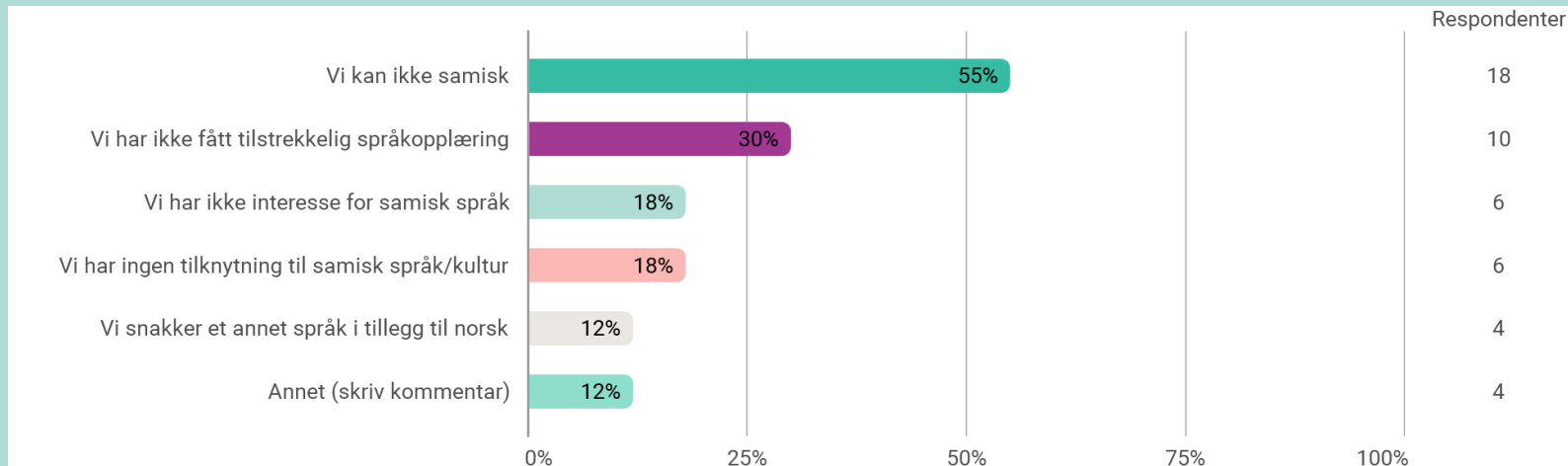
Når startet barnet med samisk språkopplæring?

Snakker dere samisk hjemme?

Hva er grunnen til at dere ikke/i liten grad snakker samisk hjemme? (Flere kryss tillatt)

Hva er grunnen til at dere ikke/i liten grad snakker samisk hjemme? - Annet (skriv kommentar)

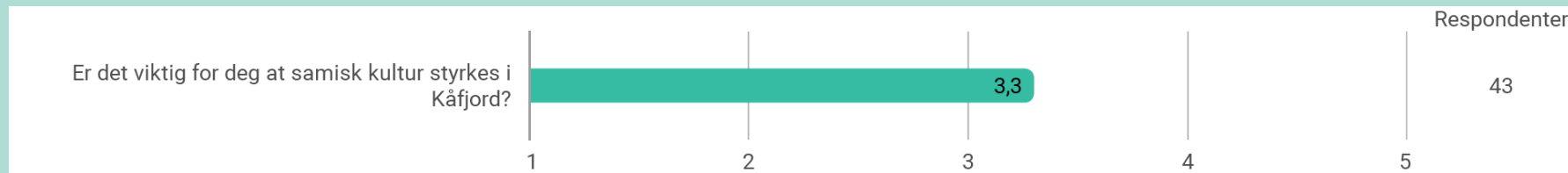
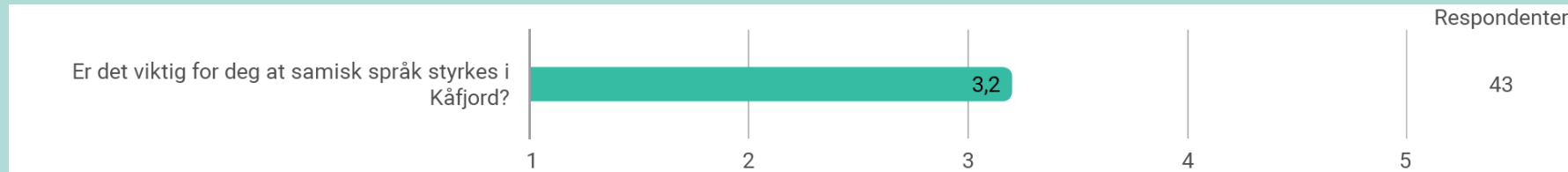
Får ikke utdanningspermisjon for å ta samisk.

Foreldrene våre ble for norsket

Bare en av foreldre kan litt samisk

Barna snakker thai

Styrking av samisk språk og kultur

Kommentarer

Ligger på et altfor lavt nivå

Kåfjord kommune er samekommune og Bhg og skolene må være med og bygge tilhørighet til samisk språk, kultur og levemåte

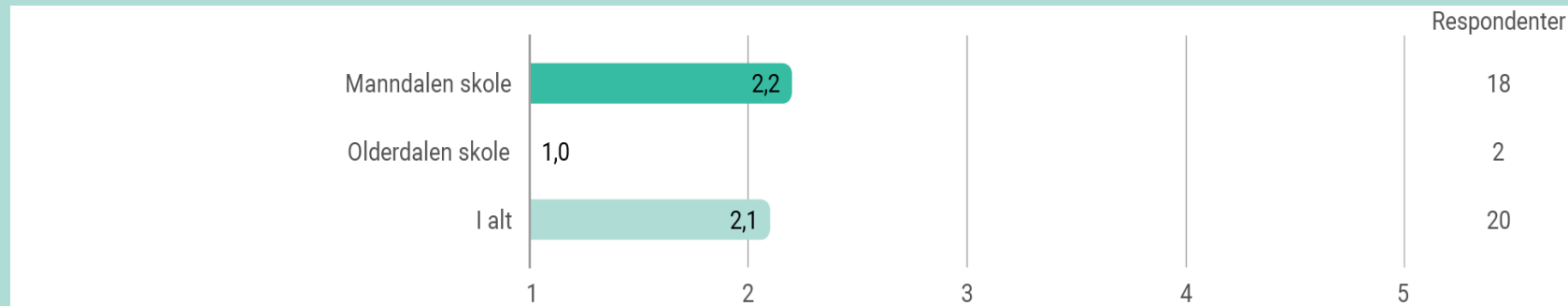
Samisk språk er viktig og prioriteres av politikerne men følges ikke opp godt nok av administrasjon og ansatte.

For de som føler tilhørighet/har samisk bakgrunn/ tilhørighet er det viktig at tilbudet finnes. Men for vår del er det ikke viktig.

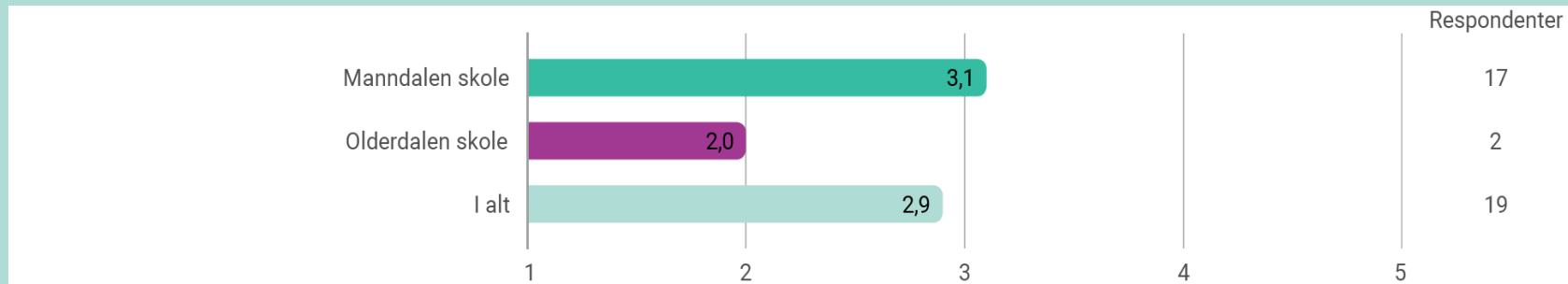
Viktig å ta vare på kulturen, men da uten å tvinge den på andre. Barna tar dog ikke skade av å lære grunnleggende om samisk kultur og historie.

Det er viktig at samisk også ses i andre bygder enn Manndalen

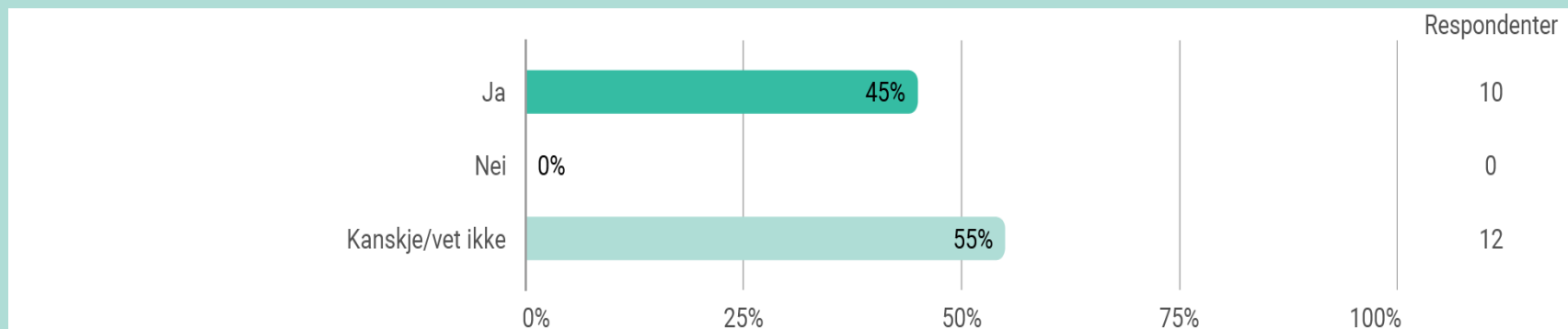
Bruker barnet samisk språk mer aktivt på fritida nå, enn før språkopplæringen startet?

Viser barnet økt interesse for samisk språk og kultur nå, enn før språkopplæringen startet?

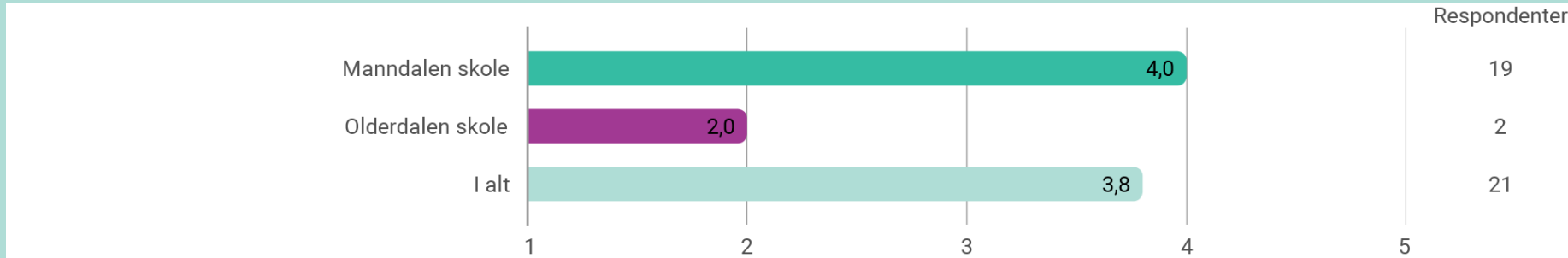

Skal barnet fortsette med samisk språkopplæring etter grunnskolen?

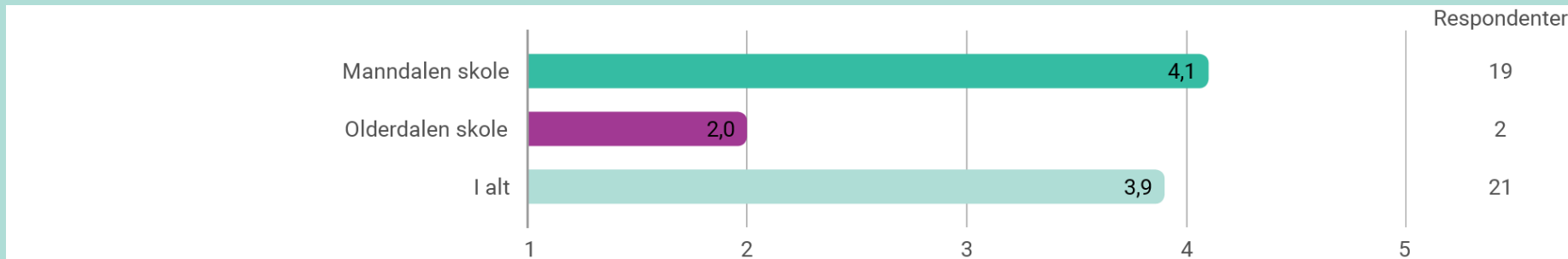

Samiskspråklig opplæring i grunnskolen:

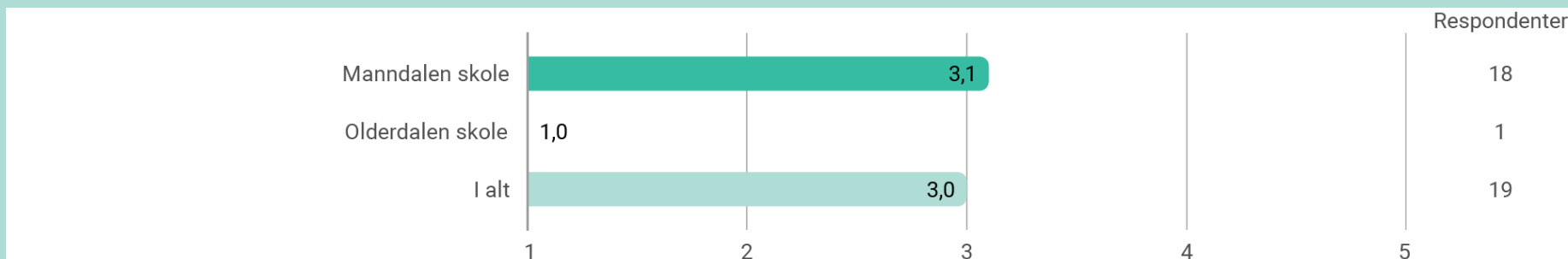
Er dere fornøyd med samiskspråklig kompetanse hos lærere?

Er dere fornøyd med kompetanse om samisk/sjøsamisk kultur hos lærere?

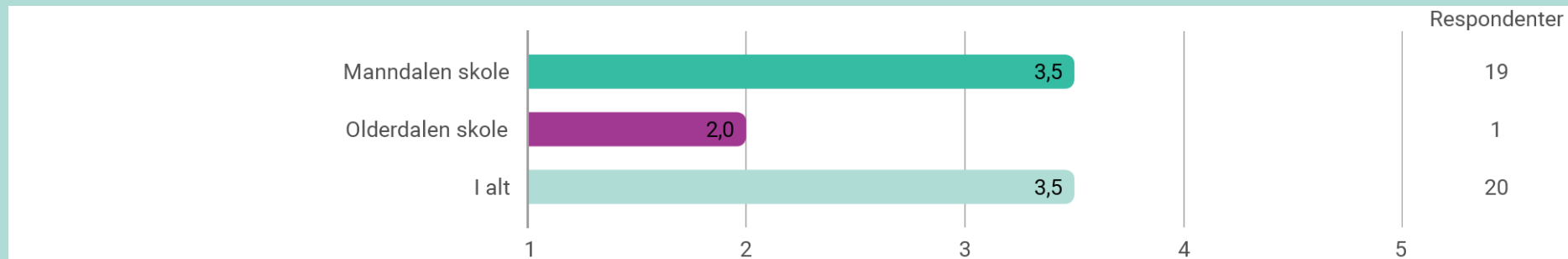

Er dere fornøyd med kvaliteten på samisk språkopplæring?

Samiskspråklig opplæring i grunnskolen:

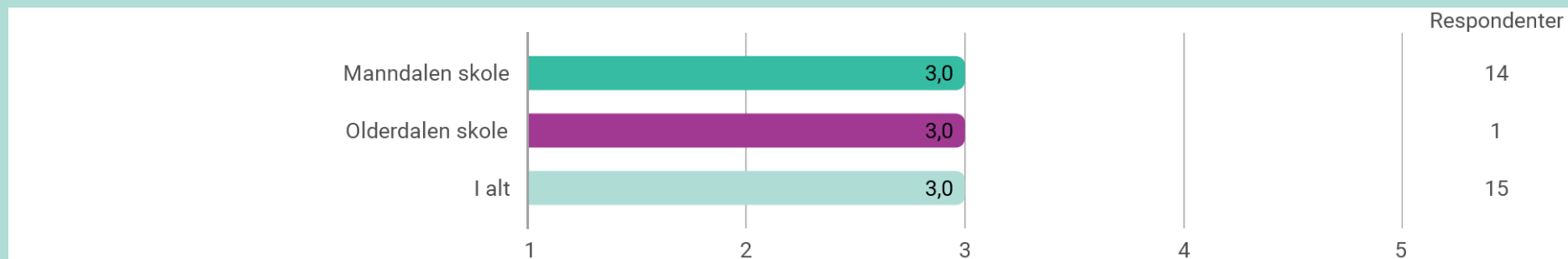
Er dere fornøyd med kvaliteten på samisk kulturoplæring?

Er dere fornøyd med antall timer med samisk språkopplæring per uke?

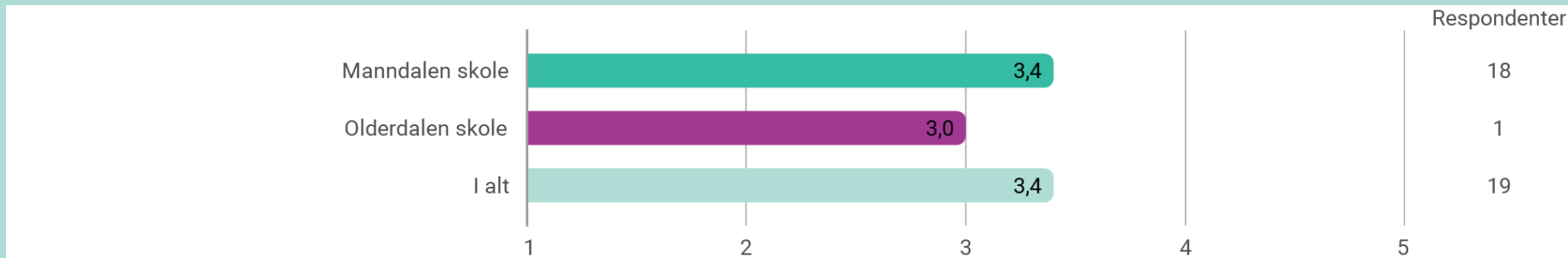

Er dere fornøyd med antall timer med samisk kulturoplæring per uke?

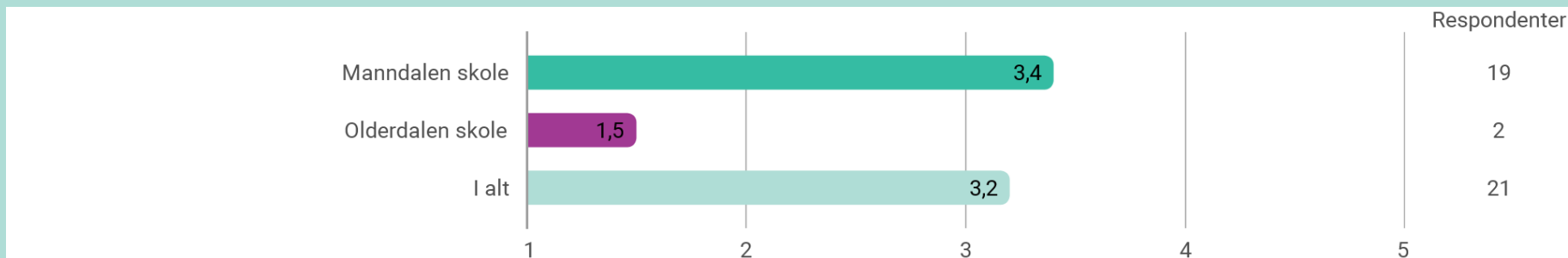

Samiskspråklig opplæring i grunnskolen:

Er dere fornøyd med kvaliteten på samisk læremateriell?

Er dere fornøyd med holdninger og verdier hos skolens ansatte vedrørende samisk språk og kultur?

Er dere fornøyd med skolens ivaretagelse av lovverk og vedtekter for samisk språkopplæring?

Samiskspråklig opplæring i grunnskolen

Kommentarer til samiskspråklig opplæring i grunnskolen

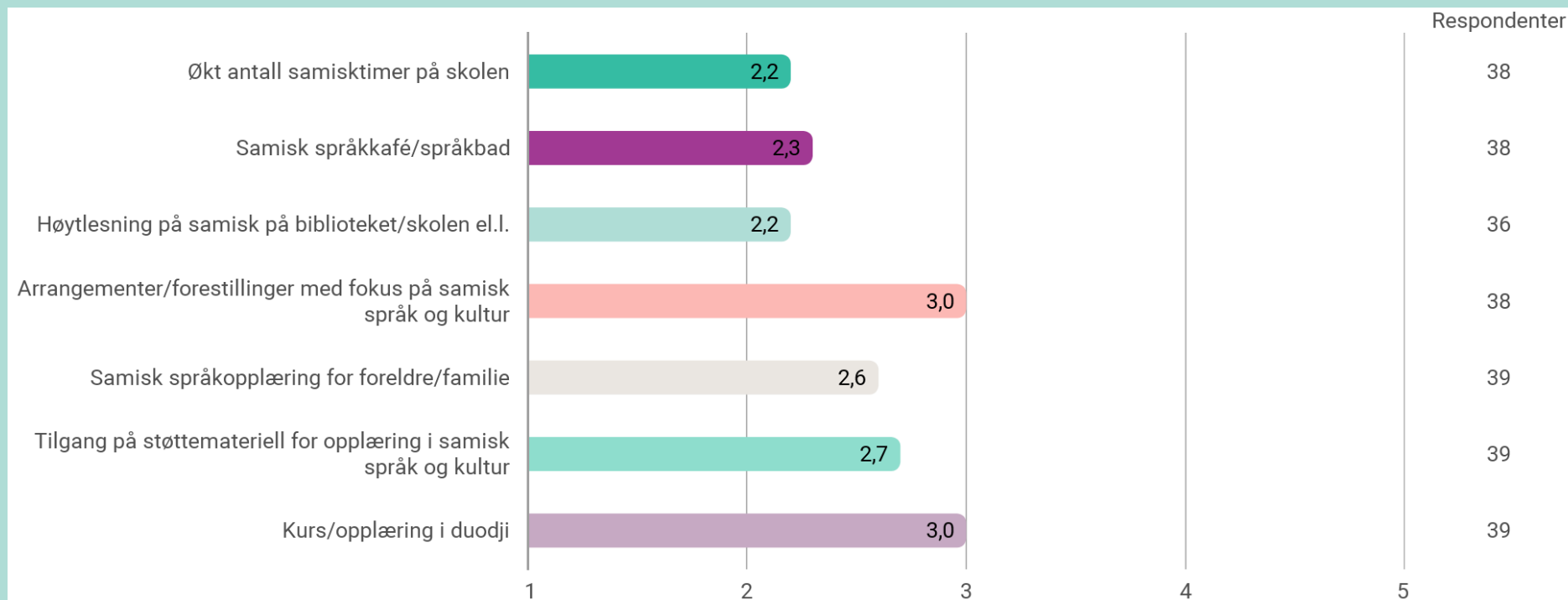
Det skulle vært et tilbud hvor elevene hadde fått samisk i flere fag enn bare samisk i mye større grad.

Det undervises i for få fag på samisk. Burde vært mer undervisning i praktiske fag på samisk for alle elever. Samisk språk prioriteres for lite i skole- og kommune ledelse. Det er satt inn for lite ressurser for å implementere samisk i skolen. Det er nødvendig å utvikle en modell som passer for flere elever for å skolen på et tilstrekkelig høyt språknivå. Noen samiske læreverker er gode, men det har vært mye stensiler i årenes løp. Endel lærebøker har mye stoff og begreper fra indre Finnmark.

Verken skolen eller kommunen lever opp til opplæringsloven.

Den muntlig undervisning i samisk kan bli bedre. Samisk bruket veldig lite i Kåfjord samfunnet. Det er bare noen eldre som behersker språket. Språket brukes ikke blant barn og unge i Kåfjord til tross for mange årige satsninger. Nesten ingen har det som morsmål. Læremidler er lite variert.

Kan følgende tilbud være aktuelle for deres familie?

Annet/kommentar

Ønsker flere timer på samisk, men organisert slik at det trekker med flere elever ved skolen.

Skal ikke ha samisk for noen av barna

Oppsummert - Er dere fornøyde med opplæringstilbudet innen samisk språk og kultur?

Beskriv gjerne med egne ord hva dere er fornøyde/misfornøyde med:

Skolens holdning til det samiske

Det virker som om samisk er en salderingspost. Dersom det mangler lærere i norskklasser så brukes samiske lærere der og samiske elever må følge norskundervisningen.

Samisk første språk finnes bare på papiret. De er mest i norske klasser med elever og lærere som ikke kan samisk.

Dårlig med læremidler. Trenger gode læremidler og nettressurser. Flere ansatte med samiskspråklig kompetanse. Mer bruk av språkbud i skolen for elever som lærer samisk. Språkbudsklasser og bruk av sterk språkbudsmodell (hjertespråket) i skolen.

Å lære samisk og det å kunne samisk bør få status, og bli sett på som en fordel og ikke en byrde(noet som krever ekstra ressurser).

Kulturen kan vi i hjemmet. Ikke så stort behov.

Misfornøyde, det blir ofte mye indre Finnmark /reindriftkultur i undervisning og språk og kulturutbudet.

Jeg er fornøyd med tilbud(ene),men det kan selvfølgelig være enda bedre.

Lite kvalifisert personell i barnehager og en Barnehage/ skoleledelse som lar være å ta tak i det

For lite nyansert opplæring. De med tospråklig bakgrunn og som bruker språket får opplæring sammen med barn som ikke kan noe. Dette er spesielt for de i ungdomsskolen. Fellesskapet i klassen er viktig og det er ikke alltid at det er til barnets beste å gå i en førstespråkklasse og kanskje alene.

Har dere innspill, ønsker eller tilbakemeldinger om nåværende og fremtidig tilbud for samisk kultur-/språkopplæring i Kåfjord kommune?

De barna som har hatt samisk i bhg, og velger samisk 2 på skole havner mellom to stoler. De starter på begynneropplæring, mister motivasjonen, glemmer allerede innlærte ord fra barnehagen. Det skulle funnet en mellomting mellom samisk 2 og 1

Det burde utvikles et eget revitaliseringsopplegg siden språket står så svakt i kommunen. Alle elever burde ha mye av undervisningen på samisk helt fra barnehagen av. Samisk 2 og 3 er så få timer at de ikke blir samiskspråklig.

Samisk må styrkes. Flere lærere inn i klassene, mer språkbad og fokus på at alle skal lære å prate samisk først og fremst. Flere timer for de som har samisk som 2.språk/ bruk av samisk i flere fag enn samisk. Lage språkbadgrupper og god voksentetthet i språkopplæringa

Man må bygge undervisning, språk og kulturtilbud på egen kultur og tradisjoner.

Har du fått samiskspråkopplæring i grunnskolen har du begrensede muligheter i videregående skoler for å fortsette med språkopplæring. Du har også vanskelig for å velge andre språktilbud.

Samisklæreplan innebærer mindre norskopplæring, hvilket kan slå ut negativt.

Bedre samarbeid mellom barnehage og skole. Kvalifiserte lærere på skolen. Det har vært dårlig i mange år i Olderdalen , barn hadde lært mer via aktor fra bedre skoler.

Skolen må LÆRE elevene samisk. Skal ikke være foreldrenes ansvar å stå for det, særlig når dette er f.eks. mitt andre språk.

Kvaliteten er for dårlig i samisk på lærekreftene ved Olderdalen skole. Uten forbedringer er det faktisk å oppfatte som "lureri" da barnet ikke lærer språk. Det blir bortkastet ressursbruk, og lite kunnskap.

Skal ikke ha samisk

Ser ikke hensikten med dette. Går utover de andre språklige fag.

Evaluering av samisk språk innen

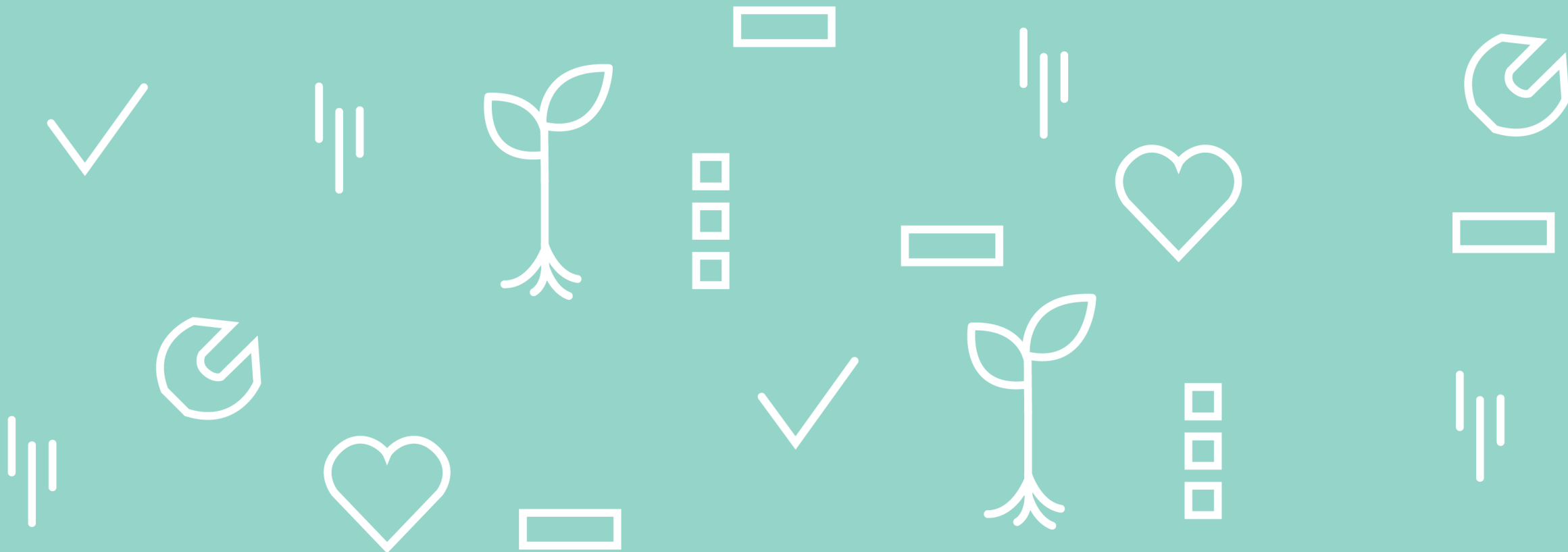
- Administrasjon
- Helse og sosial

Dato og sted:

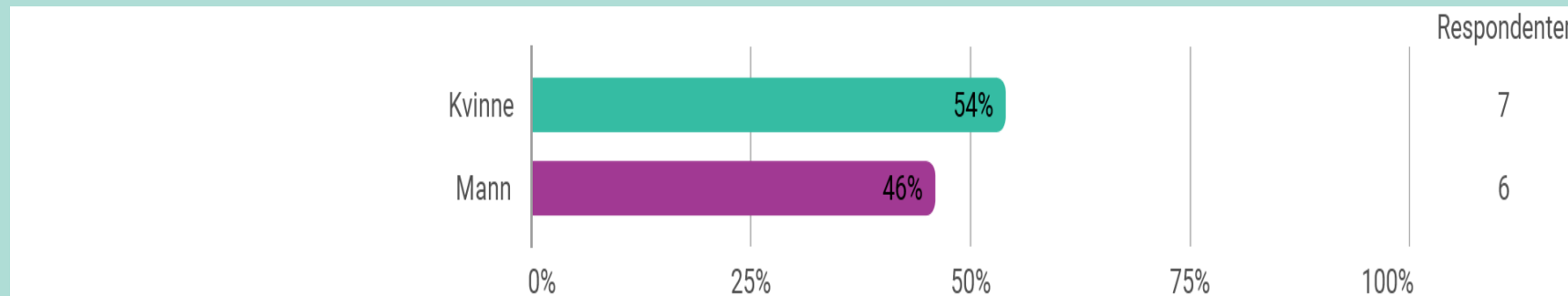
Kåfjord kommune, juni 2020

Rådgiver:

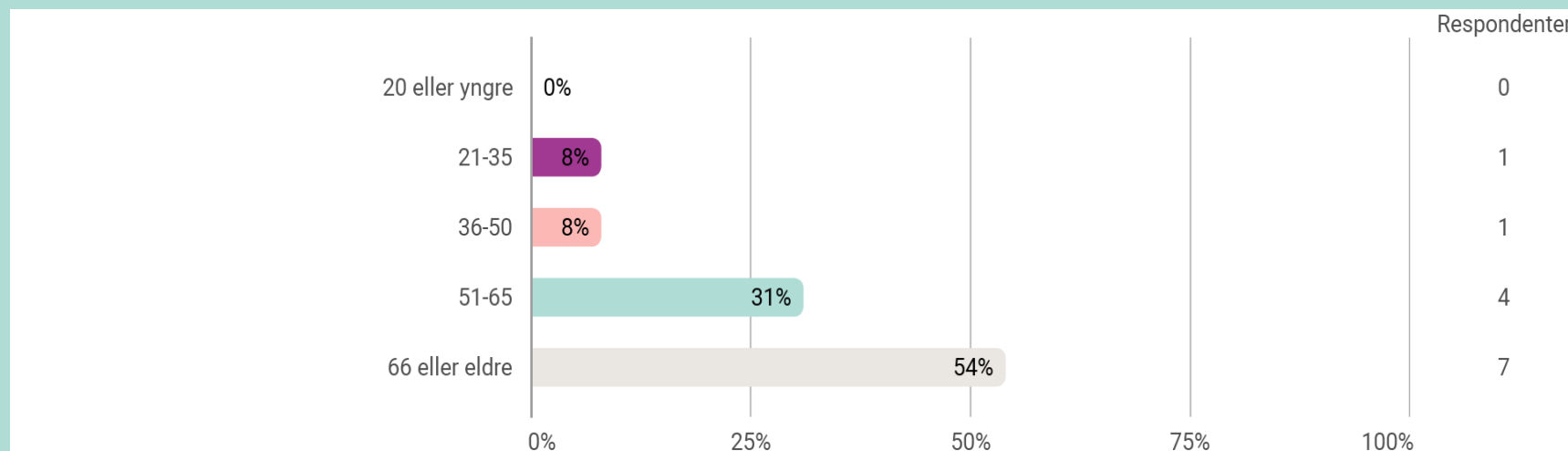
Visjona AS

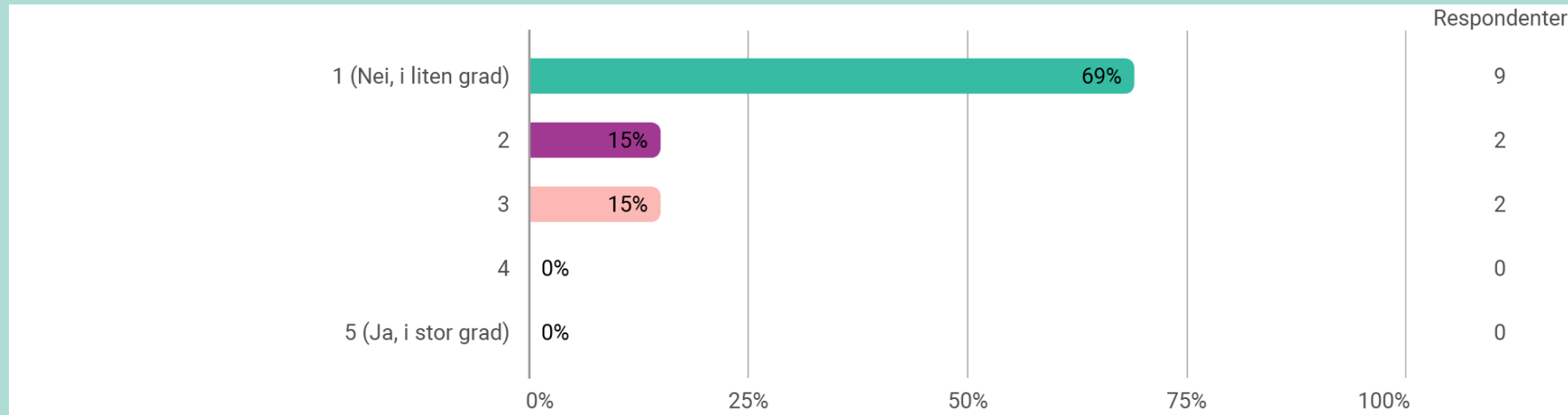
Kjønn

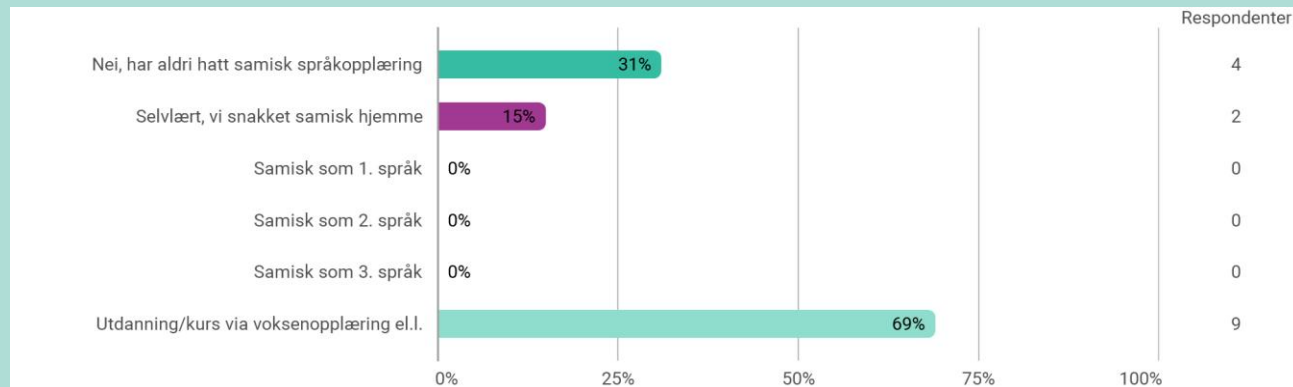
Alder

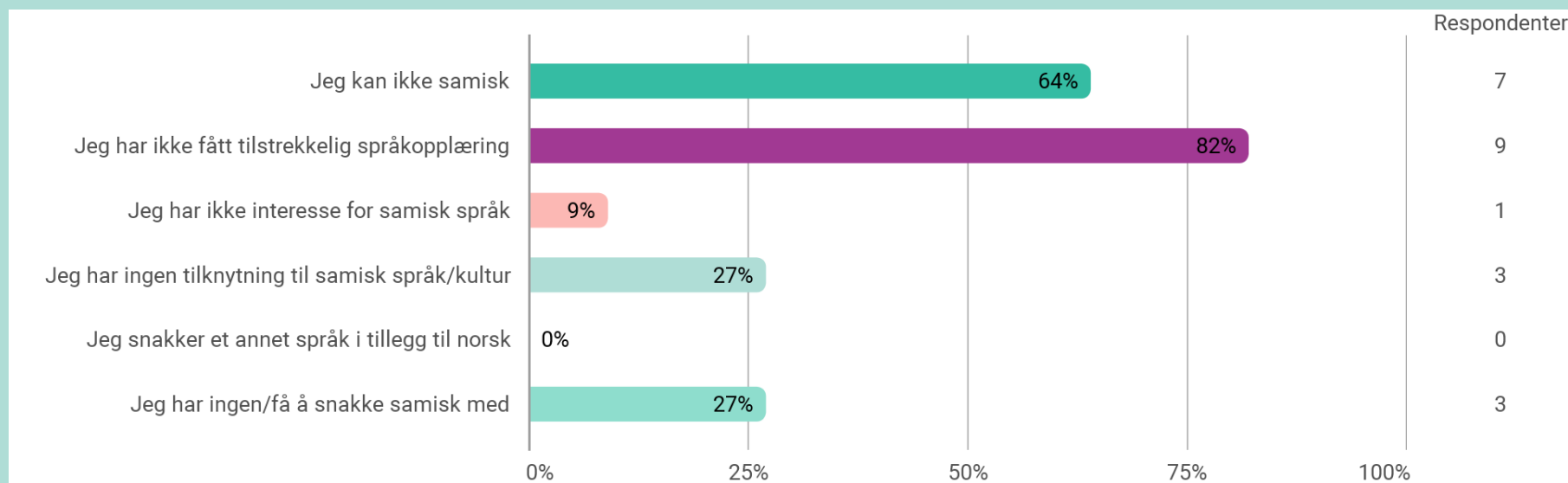
Snakker du samisk til daglig?

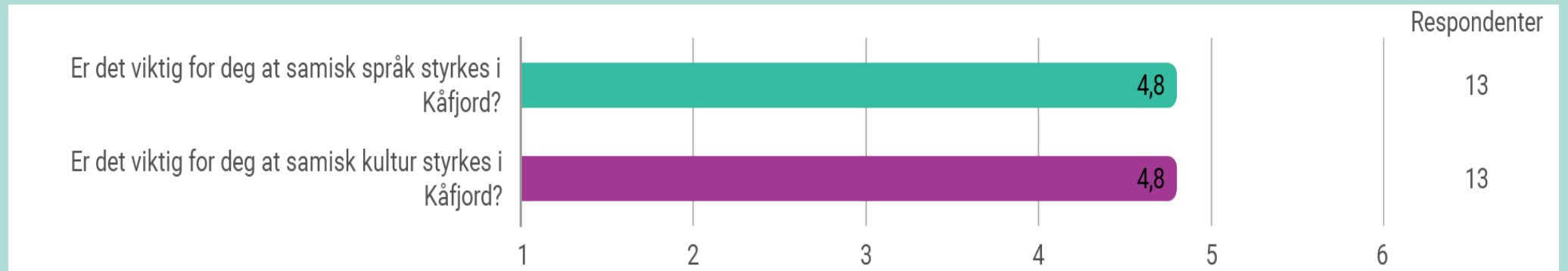
Har du noen gang fått samisk språkopplæring? Hvis ja, på hvilket nivå?

Hva er grunnen til at du ikke/i liten grad snakker samisk til daglig? (Flere kryss tillatt)

Er det viktig for deg at samisk språk og kultur styrkes i Kåfjord?

VISJONA

De siste gangene du var i kontakt med **kommunens administrasjon**, var den samiske språkkompetanse tilfredsstillende hos de ansatte?

- Servicekontor og administrasjon (Servicetorget, feilmeldinger, utleie, innkjøpstjeneste, kontaktinfo)
- Bolig, byggesak og eiendom (Eiendomsskatt, boligtomter, VVA, avfall, vei og lys)
- Næring og planlegging (Miljø, utmark, kart, havner, landbruk)
- Kultur og fritid (Bibliotek, kulturskole, turløyper, festivaler, idrett, museum)
- Beredskap og sikkerhet (Feiertjenesten, brannvern)

- **Vurdering: Lav eller «Vet ikke»**

VISJONA

Vurdering: Administrasjon

- Kompetanse om samisk/sjøsamisk kultur
 - Tilgang på samiske dokumenter og informasjonsmateriell
 - Virksomhetenes holdninger og verdisyn vedrørende samisk språk og kultur
 - Virksomhetenes ivaretagelse av samiskspråklige forpliktelser hjemlet i sameloven
-
- Vurdering: Middels

VISJONA

De siste gangene du var i kontakt med **Helse og sosial**, var den samiske språkkompetanse tilfredsstillende hos de ansatte?

- Pleie- og omsorgstjenester (sykehjem, hjemmesykepleie, PU, boligjenester)
- Velferdstjenester (NAV, boligstøtte, rekrutteringsbistand, flyktningetjenesten, krisesenter)
- Helsetjenester (legevakt, legekontor, psykiatri, jordmor, tannhelsetjeneste)
- Barn og familie (barnevern, krisesenter, PPT, familieverge, helsestasjon, familievernkontor)

Vurdering: Lav-middels eller «Vet ikke»

VISJONA

Vurdering: Helse og sosial

- Kompetanse om samisk/sjøsamisk kultur
- Tilgang på samiske dokumenter og informasjonsmateriell
- Virksomhetenes holdninger og verdisyn vedrørende samisk språk og kultur
- Virksomhetenes ivaretagelse av samiskspråklige forpliktelser hjemlet i sameloven

Vurdering: Middels

VISJONA

Samisk i Kåfjord

Tiltak for å styrke samisk språk i kommunen

VISJONA

Barnehagene – tiltak for barn som ønsker et samisk tilbud

Status:

Få eller ingen samiske barn bruker samisk som hjemmespråk. Få eller ingen av foreldrene har samisk som funksjonelt 2. språk og i kommunen er det få eller ingen aktive arenaer der samisk benyttes.

Mål:

- A. At barna gradvis lærer seg å benytte samisk som hovedspråk i barnehagen
- B. At samisk blir et funksjonelt andre språk ved siden av norsk
- C. At øvrige barn i kommunen blir godt kjent kjent med samisk språk og kultur i kommunen

Tiltak:

1. Styrke Fossen barnehage faglig, slik at samisk benyttes som hovedspråk og norsk kun som støttespråk etter behov og i kontakt med foreldre som ikke behersker samisk.
 - Etablerer en driftsmodell der samisk benyttes som hovedspråk i barnehagen
 - Rekruttere pedagogisk personell som behersker samisk
 - Tilby egne ansatte språkkurs
 - Rekruttere språktrenere til barnehagene som ekstra språkressurs både for barna og personalet, inntil barnehagen har egne ansatte som behersker samisk
 - Tilby ungdom utdanningsstipend mot bindingstid, som ett av flere rekrutteringstiltak
 - Motivere alle foreldre med barn i Mandalen til å la barna lære seg samisk. Ref. erfaringer fra vitalisering av Enaresamisk i Finland. Det øker muligheten for at barna vil bruke samisk også utenom barnehagen.
2. Samisk tilbudene ved barnehagene i Birtavarre og Olderdalen videreføres med vekt på å styrke kunnskaper om samisk språk og kultur, mer enn aktiv språktrening/-læring.
3. Tilby foreldrene nybegynnerkurs/språkkurs slik at de deltar på språkreisen med sine barn – slik at hjemmet også blir arena for språktrening
4. Tilrettelegge andre samiske språkarenaer som kan benyttes av barnehagene og hjemmet. Eksempel: Lesestunder, visse typer lek og aktiviteter, besøk til sjøsamisk gård, reindriftsiida, museum osv.
5. Søke faglig/finansielt samarbeid med Sametinget som del av oppfølgingen av NOU 2016:18

Status:

Få eller ingen samiske barn bruker samisk som hjemmespråk. Få eller ingen av foreldrene har samisk som funksjonelt 2. språk og i kommunen er det få eller ingen aktive arenaer der samisk benyttes.

Mål:

- A. Videreføre satsing på samisk som 1. språk for de som velger det
- B. At øvrige barn blir godt kjent med samisk språk og kultur i kommunen.
- C. At samisk blir et funksjonelt andre språk ved siden av norsk for samiske barn og andre som ønsker det

Tiltak:

1. Manndalen skole - Styrke opplæringstilbudet for samisk som 2. språk, både faglig og kvantitativt
 - a. Motivere alle foreldre med barn i Manndalen til å la barna lære seg samisk
 - b. Tilby og delta i fjernundervisningstilbud med andre skoler, der egen skole mangler elevgrunnlag og/eller samisk lærer
 - c. Tilrettelegge for språkbad samlinger mellom elever fra flere skoler, forslag om inntil 1 samling per måned á 2 dager
 - d. Øke timetallet ved at samisk også brukes som undervisningsspråk i noen fag, og i tillegg til de ordinære timene i samisk språkundervisning
 - e. Styrke lærerteamet med ansatte som behersker samisk i kombinasjon med andre fag.
 - f. Om nødvendig tilby utdanningsstipender mot bindingstid som del av rekrutteringen.
2. Olderdalen skole – Tilbud i samisk 2. språk videreføres, med vekt på:
 - a. Mer bruk av fjernundervisning med Manndalen og/eller andre skoler der egen skole mangler elevgrunnlag og/el. samisk lærer
 - b. Styrke opplæring om sjøsamisk kultur
3. Tilby foreldre nybegynner kurs/språkkurs slik at de deltar på språkreisen med sine barn, og slik at hjemmet også blir arena for språktrening
4. Tilrettelegge andre språkarenaer som kan benyttes av både av skolen og hjemmet. Eksempel: Språkkafé, samisk lesetime på biblioteket, kultur-/fritidsaktiviteter der samisk benyttes.
5. Søke faglig/finansielt samarbeid med Sametinget som del av oppfølgingen av NOU 2016:18

VISJONA

Samisk i kommunens virksomhet

Status:

Noen ansatte behersker samisk i noen grad. Samisk brukes ikke som arbeidsspråk i kommunen og kommunen mottar svært få henvendelser på samisk fra innbyggerne, med noen få unntak i hovedsak kanalisert via språksenteret. Flere har deltatt på samisk kurs.

Mål:

- A. Som forvaltningsorgan med ansvar for samisk i kommunen og som kommunens største arbeidsgiver, skal kommunen aktivt tilrettelegge for at bruken av samisk vitaliseres i kommunens virksomhet.
- B. Det gjelder spesielt innenfor kommunal forvaltning og helse- og omsorgssektoren

Tiltak:

1. Videreføre dagens tilbud med 1.linje tjeneste som kan motta og besvare henvendelser på samisk
2. Vektlegge samisk kompetanse i alle stillingsutlysninger
3. Motivere ansatte og tilby ansatte utdanningspermisjon med lønn for å lære seg samisk.
4. Motivere ungdom til å ta faglig utdanning med samisk i fagkretsen. Om nødvendig tilby utdanningsstipender mot bindingstid som del av rekrutteringen.
5. Etablere arenaer innenfor alle deler av kommunens virksomhet, der samisk skal benyttes som hovedspråk
6. Tilrettelegge andre arenaer i lokalsamfunnet der samisk benyttes som hovedspråk. Tiltaket søkes løst i samarbeid med lokale lag og foreninger. Kommunens kulturmidler benyttes til å støtte slike tiltak.
7. Søke faglig/finansielt samarbeid med Sametinget som del av oppfølgingen av NOU 2016:18